Oktobris 1913. g. 8. gads. — № 10.

Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ“, Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ“, почт. ящикъ 1250, Рига. Redaktors-isdewejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость“ redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія“, 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskâ adrese Peterburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Makfa ar peesuhtischanu par gadu 1 rubli 50 kap.; pa numureem pehrkot — 10 kap.; ahrsemês 1 dolaru waj 2 rbl. Sludinajumi sihku rakstu rindina makfa 20 k. — Par katru adreses mainu 20 k.

„Kristigs Westnesis“, (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Es nesinu, zik ilgi wehl.

Es nesinu, zik ilgi wehl,
Kad stunda pehdejà man sitis,
Kad manas dsihwes kweeschu graudś
Us nomirschanu semê kritis;

Es nesinu, kad nahks tas brihd's,
Kad no schis isnihzibas raisits,
Ne zilwekrokam mahjoklis
Taps manim neisnihzigs taisits;

Nedf sinu, kahdas debess,
Seltsposchas eelas, kristaljuhra,
Kahds pehrlu wahrtu atspihdums
Us brihnumskaistà jaspismuhra . .

Bet sinu to, ka debess
Weens m a n i sin un manu gaitu,
Un, pirms es biju, nospreeda
Winsch wisu manu deenu skaitu. . .

Kà stuhrmans kugi droschi wed,
— Wehl droschak Winsch pee mehrka wada,
Un Wina roku tehwischko
Es sajuhtu jau gad' no gada.

Winsch atnahza, kà Sweschineeks
Un man pee durwim peeklauweja,
Winsch manu semneekbuhdinu
Un semo kahrtu neapsmehja.

Ne manas b u h d a s — manis dehl
Winsch nahza. Es tad atdariju.
Un eeguwis no brihscha ta
Es Draugu Muhschigu sew biju.

Kad nu Winsch m a n i aizinas,
Lai reis es Winu apmekletu,
Kad gawiledams doschos es
Us Wina Residenzi swehtu,

Kad mana laiwa pahri taps
No Jardan's Laiwineeka zelta —
Waj manas azis luhkosees
Pehz pehrlem, jaspisa un selta?!

Waj mani atpestija selts?
Waj jaspis — mana bruhtes rota?
Waj mana wahrga dwehsele
Ar pehrlu krellem ispuschkota?

Nè, nè! Ne tas us debesim
Welk wilktin mani katru deenu:
Tur manas a z i s raudsisees,
S i r d s meklès atrast tikai Weenu!

Man debess buhs D e b e s s
Tapehz, ka tur mans Draugs Weens
[weenigs:
Winsch s ch e i t par mani nomira —
T u r tapehz wisus kronus zeenigs!

Dselszelà no Peterburgas us Kaukasiju.
15. septembri 1913.

W. F e t l e r s.

Eewehrojami spredikí.

Sawonarola 1452—1498.

Schirolamo Sawonarola peedsima Ferarâ 1452. gadâ un 1475. g. tika usnemts Dominikaneeschu ordenî, kur winsch drihf tapa slawens sawu runas dahwanu dehl un Florenzê peewilka dauds klausitajus zaur sawàm mahzibam pret netikumibu. Florenze, pasaudejusi sawu neatkaribu kà republika, nahza pilnigi Medizeeschu warâ. Wini sahka zihnitees pret Sawonarolu, kura mehrkis bij nodibinat idealu kristigu republiku. Kad winsch aiskahra pahwestu Aleksandru VI., tad wina liktens bij galigi isschkirts. 1495. gadâ winam aisleedsa parahditees kanzelê un 4 gadus wehlak winu nolika sem basnizas soda. Winsch sazehlàs pret pahwesta waru, bet Florenzes laudim bij apnikuschi stingree noteikumi par usweschanos, kà winsch mahzija, un winu tadehl eeslodsija zeetumâ un teesaja par kezeribu un kauschu musinaschanu. 23. maijâ, 1498. g. winsch tika pakahrts un wina lihki sadedsinaja. Wina puritaniskâ (schkihstâ) dsihwe, droschà mahziba pret netikumibu, un katras waras, isnemot sawu apsinu, pilniga neeewehroschana, wiss tas bija itkà nojauta par Kalwina zihnu pee Schenewas atjaunoschanas. Neweenam no wineem neisdewàs apbrihnojamàs puhles pee sabeedribas reformazijas, bet abi atstahja waronigas, kaut ari drusku ihsredsigas paschaisleegschanàs peemehru, kas nesa sawus auglus wehsturê.

Sawonarolas:

Kristus debessbraukschana.

Kad Winsch tos swehtija, tad Winsch no teem schkihràs un tapa uszelts us debesim. Luk. 24:51.

Mihlotee eeksch Kristus Jesus! Schis pasaules gudree sadala wisas raditas leetas diwi klasês; weenâ klasê ir preekschmeti, otrâ ihpaschibas. Preekschmeti ir tàs leetas, kas pastahw paschas par sewi, kà seme, uhdens, gaiss, debesis, dsihwneeki, akmeni, stahdi un tam lihdsigi. Ihpaschibas newar buht paschas par sewi, bet tikai sakarâ ar kautko zitu, kà peem. krahsa, smarscha, garscha u. z. Bet ta ka muhsu sinaschana nahk weenigi zaur muhsu prahtu un mehs esam spehjigi ussinat kautko tikai tad, kad tàs leetas ihpaschiba teek zaur muhsu prahteem sajehgta, tad mums ari ir wairak sinaschanas par ihpaschibam, nekâ par preekschmeteem. Azis ir preeksch krahsam, ausis preeksch skanam, deguns preeksch smarscham, mehle preeksch garschas, juschana preeksch karstuma un aukstuma, preeksch zeeta un mihksta. Katram prahtam ir sawa sinaschana, un ko winsch ir usnehmis, to winsch nodod preekschstahdischanàs spehjai, un ta to nodod sapraschanai, kas pahrluhko un apgaismo zaur preekschstahdischanos usnemtos jehgumus, apspreesch winus un tahdâ kahrtâ nahk pee sinaschanas par preekschmeteem. Bet sapraschanai buhs mas gaismas, ja wina ir schkirta no meesas, jo Deews ir saweenojis kopâ dwehseli un meesu, tà ka zaur prahtu darboschanos sinaschana top noteikta un pilniga. Jo ja dwehsele ahrpus meesas buhtu bagataka sinaschanâ, tad buhtu leeki winai atrastees meesâ. Deews un daba nedara neko leeku, un tadehl dwehseles un meesas kopdarboschanàs wed winu pee pilnibas.

Dwehseles sinaschana tomehr nebuhs pilniga tik ilgi, kamehr wina dsihwo schai mirstigâ meesâ. Kamehr wina atrodas scheit, wina newar nahkt pee preekschmetu isschkiribu un pamatzehlonu pilnigas sapraschanas, tadehl ka wina ir speesta leetu ihsto saturu ussinat zaur winu ahrpusi. Tadehl zilwekam ir eespehjams tikai loti nepilnigi saprast kautko no tahda preekschmeta, kas naw kermens; zik dauds masak winsch war saprast neradito, besgaligo Deewa buhtni? Bet ja winsch newar aptwert Deewa buhtni, tad winsch ari nebuhs spehjigs sajehgt dauds zitas besgaligas leetas, kas ir eeksch Wina. Mums tadehl nebuhtu jabrihnas, ka ir dauds kas eeksch Deewa, ko mehs newaram saprast, un ka dauds ko, ko mehs tizam, mehs wehl tagad newaram pahrbaudit, nesinadami wehl itin wisu. Leelais Deews sawâ bagatâ schehlastibâ redseja muhsu sinaschanu un nonahza muhsu meesâ, peemehrodamees tai, lai waretu preeksch mums strahdat, mirt un atkal augschamzeltees no mironeem, lihds, pehz mihlestibas pilnas dsihwes, Winsch pazehlàs pahri prahta pasaulei sawâ muhschibâ. Bet kamehr muhsu Glahbejs dsihwoja ar saweem mahzekleem, wini par dauds mihleja to redsamo no Wina, tadehl ka wini bij saistiti pee saweem prahteem un nebija spehjigi pazeltees lihds Wina Gara atsihschanai. Winam no winu skateeneem bij jaaiseet us debesim, lai waretu pazelt winu dwehseles augstu pahri prahta pasaulei pee Sewis. Winu dabigàs spehjas to newareja; tadehl Winsch saweem isredseteem dewa gaismu no augscheenes. Pazeldamees us debesim Winsch pahrwareja zeetumu, jo Winsch panehma lihds to laupijumu, ko welns bij saistijis no zilweku dwehselem pehz muhsu pirmo wezaku grehkâ krischanas. Tas Kungs ir dewis dahwanas zilwekeem (Ew. 4:8), proti Swehtà Gara septinas dahwanas. Tagad wini atstahj wisu, kas ir pasaulê un pazelas us augschu, sekodami Kristum, kursch wineem kà gaismu dod tizibu. Schoriht mehs runasim par scho tizibu, kura wed pee Pestitaja.

„Usmostees tu, kas guli, tad Kristus tewi apgaismos.“ Nelauj sewi saistitees zaur meesu un prahtu, kuri tewi tura zeetâ meegâ; pazelees pee Kristus, Winsch tew dos gaismu. Redsi, Wina meesa ir augschâ. Ko juhs us tam sakat, juhs, schis pasaules gudree? Wiss, kam ir swars, welk us leju, bet Wina meesa ir augschâ pahri wisàm debesim. Schoreis juhsu likumi ir padariti par neko. Bet redsi, kahdu zeribu Wiswarenais Deews rada eeksch mums: ja muhsu galwa ir uskahpusi augschâ, mehs, Wina lozekli, eesim Winam pakal. To mehs zeram; par to mehs sludinam; us to mehs dsihwojam. Sini, ak zilweks, ka, ja tu gribi, tu wari eetikt paradisê, jo winâ ir eegahjis ari taws Pestitajs Kristus; bet sini ari to, ka ne zaur tawu pascha dabu, ne par seltu un sudrabu, ne zaur tawu tikumibu tu sasneegsi to weetu. Winsch zilwekeem ir dewis dahwanas, un zaur tàm tu wari sasneegt paradisi, ja tikai tu gribi. Winsch tew ir dewis Sawa Sw. Gara dahwanas, wispirms atsihschanas

dahwanu, zaur kuru Winsch tewi apgaismo un schinî gaismâ rahda tew tawu mehrki. Pehz tam Winsch tew dod gudribas dahwanu, zaur kuru tu mahzees mihlet sawu mehrki un sahzi saprast, zik tew loti wajadsiga mihlestiba. Tad Kristus saka us zilweku: Paleez Manâ mihlestibâ, atstahj schis pasaules leetas, seko Man us debesim. Un tadehl, ka tew wajag sinat, ka schi pasaule naw nekas, tad Winsch tew dod peedsihwojumus, kuri tew saka, ka tew drihs buhs jaatstahj scho pasauli, kurâ nekas nepastahw. Zaur dauds gruhtibam un schaubam, zilwekam jatop tik tahlu, ka sin, kas darams; tadehl tew ir padoma dahwana. Turees zeeschi pee schi padoma un ej Kristum pakal, kursch weenmehr tew dos labu padomu. Winsch tew dos newis schis pasaules mantas, bet muhschigu godibu un neisnihkstoschu laimi. Ko tu gribi darit, ak zilweka behrns? Atstahj scho pasauli, eestahjees Kristus kalposchanâ. Winsch tewi gaida un atalgos tawu kalposchanu, jo Winsch ir plaschsirdigs Atmaksatajs. Lai tad katrs weens steidsas Winam kalpot. Bet tadehl ka katram weenam jaruhpejas ari par sawa brahla pestischanu, ka lai winu peewestu Kristum, tad tas Kungs tew dod mihlestibas dahwanu, zaur kuru tew jabeedina tawu brahli, tawu kaiminu, tawu draugu, tawu seewu, katru weenu, un ar wisu spehku un dedsibu tew winus jawed pee Kristus. Bet schai pasaulê zilwekam jaeet zaur preekeem un behdam. Pret semischkeem preekeem Kristus tew dod bijaschanu, lai tu weenmehr buhtu usmanigs, ka nekrihti, un lai tu nelaistu tawâm preeka deenam schkirt tewi no Kristus schehlastibas: preeksch behdam Winsch tew dod spehku isturet.

Ko juhs gribat, zilweku behrni, waj juhs negribat sekot Kristum, kursch ir uskahpis augschup un ir aisgahjis, lai sagatawotu weetu preeksch jums godibâ? Tu negribi kalpot tam Kungam, tadehl ka tu nespehji tizet scheem wahrdeem. Ja tikai tu waretu tizet, tu nepaliktu wairs ilgak weenaldsigs. Tu esi netizigs, tu esi nepateizigs, un tas Kungs sodis tawu netizibu tâpat, kâ sawas debessbraukschanas rihtâ Winsch sodija sawu apustulu netizibu. Tadehl ka es schoriht tew esmu isskaidrojis scho ewangeliju, tad man janosoda tawu sirds zeetibu un nepateizibu. Tu esi atstuhmis tawa Kunga darbu, kursch ir uskahpis augschup sagatawot preeksch tewis wisleelako godibu.

Es usaizinu wisus wihrus un seewas, wisus, kuru dsihwe ir sagrausta zaur behdam un nemeeru. Ko juhs baidatees? Kas tiz, ka Kristus ir augschâ, tas wairs neko nebihstas. Nahzeet jel wisi Wina kalpibâ. Jesus pahrmeta saweem mahzekleem winu netizibu un zeetsirdibu, tadehl ka wini netizeja teem, kas Winu bij redsejuschi pehz Wina augschamzelschanas. Bes tizibas newar Deewam patikt. Bes schaubam apustuli sazija: kâ lai mehs tizam schîm seewam? Bet schîm seewam bij schkihsta sirds Deewa preekschâ, un tadehl Pestitajs pahrmeta saweem mahzekleem. Jums ir wajadsigs wehl stingraks bahreens. Mahzekleem daschas seewas pasludinaja to sinu, ka Winsch ir augschamzehlees. Juhs dsirdat wisu to un bes tam wehl wisas tàs godibas pilnàs parahdischanas, zaur kuràm tas Kungs pehz tam atklahjàs semes wirsû. Kapehz juhs nenahkat kalpot Kristum? Juhs pateesigi netizat, tadehl ka Juhs esat tik grehku pilni un nizineet Deewa bauschlus. Juhs nepelnat tizibas dahwanu. Kam ir tiziba, lai to peerahda sawôs darbôs, ka winam pateesi buhtu tas, kas, kâ winsch saka, winam esot, un lai winsch sinatu, kas winam ir, proti: pahrleeziba par deewischko wahrdu, kursch newar malditees, Deewa schehlastiba un Wina wadiba wisâ schehlastibâ. Tawu grehku dehl tew naw tàs pateesàs gaismas, kura tewi daritu spehjigu redset wisu schehlastibu. Tu esi nogrimis netikumôs, peedsehrees ar mantaskahribu un gresnibu un ar wiseem schìs pasaules darbeem. Tu meklè tikai waru un godu. Un kapehz? Ja tew buhtu tiziba, tad tu tahdas leetas nemekletu, jo tu sinatu, ka tiziba dos tew dauds augstaku kroni. Zaur scheem grehkeem nahk tawa netiziba un tawa sirdszeetiba. Tadehl ari schee wahrdi par tizibu neaiskustina tawu sirdi: tawa sirds ir no akmena un no dselss. Met nost sawu grehku nastu un atdod sawu gribu taisnibai; tad beigsees tawa sirdszeetiba, un Deews pàr tewi islees tizibas dahwanu. Ko tu gribi? Kapehz tu stahwi tik nenoteikts un swahrstidamees? Kapehz tu nesteidsees pee Wina redset, kâ Winsch atstahj tawu dsihwi, kâ Winsch useet debesîs, us kureeni Winsch ari tew leek nahkt. Atstahj jel beidsot sawu meesigo dsihwi un sahz eet pa Kristus zelu. Nekawejees ilgak, eesahz schodeen, neatleez to us rihtdeenu. Ja tew ir tiziba, tad tu newari ilgak kawetees, un ja tawa sirds ir taisna Deewa preekschâ, tad Winsch tew dos tizibas gaismu, kura tewi daris spehjigu isschkirt ihsto un neihsto tizibu, lai ejot pa pareiso zelu tu nekristu maldibâ. Tad tu pats pahrleezinasees, ka Ewangelijs padara par labeem zilwekeem tos, kas pateesi tiz, un tawi peedsihwojumi tewi mahzîs, ka naw neweena eemesla schaubitees.

Kahds stahsts is Wezàs Deribas warès pakalpot kâ lihdsiba un paskaidrot gaischaki, ko es domaju. Kad Balaks dsirdeja par Israela behrnu nahkschanu, tad winsch isbijàs un suhtija pehz Bileama, lai tas nolahd Israeli preeksch wina. Bileams dewàs zelâ ar sawu ehseli, pawadits no ta Kunga engela, tadehl ka Bileams gahja pee Balaka ar launu nodomu. Lopinsch par welti gribeja nogreestees kautkur us tihrumu un beidsot pakrita semê starp diwi muhreem un sanehma siteenus un lahstus, lihds kamehr praweets eeraudsija to engeli un saprata sawu grehku. Balaks ir welns, kursch grib pasudinat Deewa laudis; sem Bileama mehs waram saprast tos augstos, prelatus[1]), mahzitajus, isglihtotos, kuri ir saistiti no sawas pahrgalwibas. Tee diwi kalpi ir tee, kas seko teem lepnajeem, glaimo un kalpo wineem, sewischki

[1]) Augstakee garidsneeki.

kuhtrā garidsneeziba un muhki, kuri, zik tahlu winu ahrejā dsihwe ir redsama, wed tikumigu dsihwi, bet pateesibā dsihwo preeksch zeremonijam un zenschas nerunat pateesibu. Pee scheem peeder daudſ pilsoni, kas ahrigi dsihwo tikumigi un apklahj sawu lepnibu. Tadehl ka wini nedara nekahdus wiseem redsamus meesigus grehkus, tadehl wini ir wisai deewbijigi sawās garigās zeremonijās, bet sawā eekscheenē wini ir pilni pahrgalwigu eedomu. Wini ir welna lozekli, jo welns neehd, nedser un neguļ, winsch naw ne sihkstulis, ne isschkehrdejs, bet ir pilns lepnibas, tāpat kā schee. Sem ehseļa mums jasaprot weenkahrschos ļaudis. Wini teek westi pa grehku zeļu zaur kuhtro zeremonijam, jo winus netur par spehjigeem kalpot Deewam ar sirdi, bet winus wada ar mischam, grehku suhdseschanam un grehku atlaischanam, un kas wineem waretu derigs un labs buht, to wini aismet prom par naudu un swezem. Tee kuhtree dod wineem padomu sawōs spredikōs: dod kahdas drehbes preeksch preestereem, usbuhwe kahdu basnizu un tu buhsi brihws no wisām breesmam noeet ellē. Netizeet scheem musinatajeem; nekahds ahrigs darbs newar juhs eewest paradisē, pat ne brihnumdarbi un praweeschojumi, bet weenigi Deewa schehlastiba, ja tew buhs pasemiba un mihlestiba . . . Ehseļa preekschā stahweja engels ar sobinu rokā. Tas ir Kristus, kursch us ehseli saka: Nestaigā wairs ilgak grehku zeļōs, jo man preeksch tewis ir sagatawota leela pahrmahzischana. Ehselis weens pats eeraudsija engeli; jo tee weenkahrschee pirmee dsird ta Kunga wahrdu, bet Bileams un kas winam eet lihds, negrib neko no ta dsirdet. Ehselis atstahja peespeesto zeļu un gahja us tihrumu, tā Kunga zeļā. „Jo debesu walstiba ir kā tihrumā apslehpta manta, ko zilweks atradis, pahrdewa wisu, kas tam bija un nopirka scho tihrumu." Tā tee weenteesigee eet Sw. Rakstu swehtajā tihrumā un saka: „Laischat man drusku apskatitees, jo schi tihruma seedi nes auglus." Ja, muhsu tehwi, praweeschi, apustuļi un mozekļi nesa auglus, tee, kas ar preeku mira par pateesibu. Schee ir tee, kas eet us tihrumu un saka pateesibu nahwei azīs. Nahzeet pilsehtā, kur tee augstee un tee preekschneeki, grehkā saistiti, pulzejas kopā, kur kuhtree muhku bari sauz: Ak tehwi, buhtu bijis labi, ja juhs, runajot par schīm leetam, nebuhtu aiskahruschi scho stihgu, zaur kuru juhs paschi preeksch sewis isaizineet dusmas un nepatikschanas. Wini jau tā ir teikuschi us mani. Muhsu wajaschana sahkas, ja mehs sahkam sludinat. Bet Jesus bij gataws mirt par to pateesibu, kuru Winsch mahzija; waj lai mehs aismirstam pateesibu, tadehl ka ta nepatihk zilwekeem? Nē, mehs winu teiksim, kā tikai waresim, un eesim ar Bileama ehseli us tihrumu.

(Turpmak beigas).

Pamoschanās un swehtischanās.

Pirmo kristigo seegelis.

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Tulk. Schenija.
(10. Turpinajums).

Peektā nodaļa.

Kas ir muhsu zeriba?

Gluschi kā tagad aklā pasaule leekas gudri pazeļam schur un tur sawu schaubu jautajumu, waj Deewam mas esot eespehjams weenā un tajā paschā laikā buht wisur klaht un eewehrot katru sihkumu, tapat ari toreis pagani saimodami spreeda, ka Deews newarot wisas slepenās domas sawahkt kopā.

Us to atbildeja Arnobijs, zitreisejais sirdigakais kristigo pretineeks un wehlak tikpat dedsigais kristiguma aisstahwis un apleezinatajs: „Mehs tizam, ka Deews reds wisu un dsird wisu, ko katrs runā, itkā Winsch buhtu klahtbuhdami redsams; ja, Winsch jau reds muhsu domas no tahleenes. Jo taisni schi ir Deewischkā ihpaschiba, peepildit wisu ar Sawas Esamibas waru — atrastees wisur Sawā nedalitā Buhtibas weidā."

Mozeklis Justins apleezina ar swehtlaimigu sirdsdroschibu: „Es esmu peedsihwojis, ka Jesus mahzibas ir weenigi droschais swehtudaroschais gudribas awots." Bet pirms Justins tā wareja sazit, winsch pats pee sewis peeteekoschā mehrā bij peedsihwojis, kas ir dsihwe bes Jesus. Winsch ari lihdsigi Augustinam bija zehlees no augstas kahrtas, bija smalki isglihtots, wisās sinibās ismahzits jauneklis, kad winu peepeschi sagrahba dsiļas ilgas un slahpes pehz pateesibas un meera. Ilgus gadus Justins bij welti meklejis schos idealus pa wisām filosofiskām sistemam un wisās slawenās wezās pasaules augstskolās.

Tad Justins gahja kahdu deenu dsiļās domās nogrimis gar juhrmalu pastaigatees. Tur winsch sastapa kahdu wezu, ļoti zeeniga isskata sirmgalwi. Zehlais meers, kas atspoguļojās wezā wihra sejā, saistija tik ļoti Justina usmanibu, ka winsch ussahka ar swescho sarunu. Ar ļoti eespaidigu runu nepasihstamais wihrs prata pahreet no platoniskās filosofijas labumeem us daudſ augstakeem kristiguma krahschnumeem un silti eeteiza pehz pateesibas slahpstoscham jauneklim sahkt studet Ebreju praweeschus. „Bet par wisām leetam", winsch peemetinaja, „isluhdsees gudribu no augscheenes!"

Pehdigi wini isschkihras, un Justins wairs nekad nedabuja redset swescho wihru. Bet zaur winu bij kritusi dsirkstele Justina sirdī, kurai wairs nebij apdsist. Wina

spehzigais un dsiki pehtoschais gars nodewàs ar wisu spehku kristiguma ispehtischanai. Wisleelako un neisdsehschamako eespaidu us Justinu atstahja kristigo mozekku pahrdabigà lihgsmiba, ar kahdu tee dewàs pretì sawai nahwei, un zaur to tika paweizinata wina pamatigà atgreeschanàs. Ta notika 132. gadà pehz Kristus dsimschanas.

Justins tapat kà Augustins un Ziprians ir atstahjis dauds teizamus kristigus rakstus. Drihs pehz Justina atgreeschanàs pazehlàs breesmiga kristigo wajaschana — keisara Markus Aurelijus laikà. Ari Justins tika sanemts un reisà ar sescheem ziteem kristigeem wests soga preekschà, kur winsch preezigi apleezinaja sawu tizibu. Pehdigi sogis jautaja Justinam: „Klausees, tu, kas tu par tik augsti mahzitu teezi turets un ihsteno sinibu domajees esam atradis, ja tewi tagad no galwas lihds papehscheem ar dselonu pahtagam schautìs, waj tu esi droschs, ka tu tiksi debesis?" Mozeklis atbildeja: „Es zeru to sanemt, ko wisi sanem, kas tura Kristus bauschlus; un kaut ari man buhtu jazeesch tas, ko tu man peedraudi, tad es tomehr sinu, ka wiseem, kas tiz, paleek Deewischkà schehlastiba par dalu, un kaut waj ari wisa pasaule eetu bojà."

Pehz tam sogis jautaja: „Tà tad tu tizi, ka tu tiksi debesis?"

„Neween es tizu to," atbildeja Justins, „bet es to droschi sinu un neschaubos nemas."

Pehdigi sogis issauzàs saskaitees: „Ja juhs muhsu likumeem nepadosatees, tad juhs tapsat bes schehlastibas spihdsinati!" Bet Justins apleezinaja wisu pahrejo mozeklu wahrdà: „Ta ir taisni muhsu ilgoschanàs, preeksch muhsu Kunga un Mahzitaja iszeest mozibas."

Tad sogis nolasija spreedumu, kas skaneja: „Kas neupurè deeweem un pretojas muhsu keisara pawehlei, tos pehz likuma wispirms jaschausta un pehz tam wineem janozehrt galwa."

Ustizigos leezineekus aisweda us soda weetu, kur spreedums tika pee wineem ispildits. Wisu zelu lihds soda weetai wini gahja skani dseedadami slawas dseesmas.—

Deewa behrni ir pasihstami kà zeribu laudis, un pirmee kristigee bija tahdi daudz leelakà mehrà, nekà muhsu laika tizigee. Wini nekad negahja galwas nokahruschi, bet bija katrà laikà gatawi atbildet ikweenam, kas prasija atbildeschanu par to zeribu, kas bija eeksch wineem. (1. Pet. 3 : 15.)

Kad netizigee teem jautaja: „Kur nu paleek juhsu zeriba, juhs kristigee? Ko palihds jums juhsu sahtiba, juhsu gaweschana, juhsu schkihstà tikumiba, juhsu paschaisleedsiba? Nahwe tatschu walda bes isnehmuma tàpat par jums, kà par mums. Mehs isbaudam wisus pasaules jaukumus un leetojam dsihwè pilnu swabadibu. Kahdà sinà tad juhs esat pahraki un labaki ar juhsu zeribu?" tad kristigee eepreezinajàs ar wisàm tam apsolischanam, kuras sneeds Swehtee Raksti.

Tà lihgsmo ari Augustins: „Es preezajos, ka tas Kungs tik augsti godina tos, kureem Winsch ir atlaidis wisu paradu, tà ka Winsch zaur Sawàm apsolischanam top wehl ari par winu paradneeku."

Pirmee kristigee greesa sawu wehribu ari us jau peepilditàm apsolischanam, un tas wineem nodereja par leelu eedroschinajumu un eepreezu.

Augustins raksta: „Tas ir gekis, kas netiz praweeschu papreekschsludinajumu pahrejai masakai dalai, redsedams, ka tik daudz jau ir peepildijees no agrakàm papreekschsludinaschanam."

Pawils saka (Rom. 8 : 24): „Zeriba, kas ir redsama, naw zeriba; jo ko kas reds, kà tas to war zeret?" Un Korinteescheem winsch raksta: „Mehs staigajam *tizibà* un ne skatischanà."

Tà pirmo kristigo zeriba bij wehrsta us neredsamàm nahkamàm un muhschigàm leetam. Tàs buhs leetas, ko azs naw redsejusi un par ko auss naw dsirdejusi.

„Ko ween kristigee dara, to wini dara zeribà us nahkotni," saka kahds basnizas tehws. „*Kas nedomà pee nahkamibas, tas naw kristigais* un tahds ari neeemantos Deewa apsolischanas."

Nahkamo leetu, kà ari Deewa teesas atgahdinaschana swehtajeem nedarija bailu; gluschi otradi, zaur to wini guwa wairak droschibas un sirsnigaku sajuhsmu. Wini beeschi atgahdinaja zits zitam Pestitaja wahrdus, kurus Winsch bija atstahjis par Sawas atspihdeschanas un Sawas walstibas sihmi. Pehz mozekla Justina leezibas, pirmeem kristigeem bij pasihstams wehl kahds Jesus isteizeens, kas ewangelijòs naw eeweetots; tas skaneja: „Pee kà Es juhs atradischu, par to Es juhs ari teesaschu."

Pirmo kristigo sehras pehz winu miruscheem bij wisai mehrenas, wini pat sajutàs ar aisgahjuscheem tik saistiti sawà Deewa kalposchanà, it kà tee wehl redsami dsihwotu starp wineem. „Muhsu brahli," kristigee sazija, „kuri zaur ta Kunga aisaizinajumu ir tikuschi atswabinati no pasaules, naw nekahdà sinà apraudami; wini ir isgahjuschi zaur nahwes wahrteem nemirstibà.' Katra peenahkums ir slawet Deewu, un kas ir aisgahjis pee ta Kunga, tas teek peepulzinats Wina gimenei."

Bes tam pirmee kristigee eeslehdsa sawà dsihwes un mihlestibas zeribà ne tik ween tos, kas jau bija atgreesuschees, bet ari wisus, kas wehl bija tahlu, kuri zaur ta Kunga schehlastibu bij klaht aizinami. Ja, wini tureja wisus zilwekus par saweem tuwakeem, tai zeribà, mantot daudsus preeksch Deewa walstibas.

Tahlak pirmee kristigee bija neschaubigi pahrleezinati, ka nahkamajà godibà buhs *daschadi pakahpeeni.* Bet tas nebuht nepamasinaja winu preeku; jo wini sinaja, — kautschu tee pehz sawas dsihwes nopelna eenems muhschibà zits par zitu spihdoschaku stahwokli, — tomehr tur atliks wehl preeksch wiseem wisleelakà bagatiba bes masakà truhkuma.

Ais ilgam pehz debesu tehwijas wini ussauza weens otram ar dsiłu sirsnibu: „Steigsimees, beedri, us muhsu kopigo Dsimteni! Tur ir muhsu Tehwija, tur ir muhsu Tehws — tur muhs sagaida leels pulks mihłu draugu un brahłu! Ak, dahrgā Tehwija! Ak, debeschkigā Dsimtene! Tu brihnumu Pasaule! Tu engełu mahjoklis! —

Ja tu sastopi kahdu kristigo, tad tu esi atradis Jerusalemes pilsoni, engełu lihdspilsoni, kursch us zeła twihkst un nopuhschas. Bet peebeedrojees droschi winam, winsch buhs taws zeła beedris, un ej ar winu us preekschu. Garigai dsihwes gaitai jabuht zaur zeribas enkuri zeeschi nostiprinatai winā Tehwijā. Juhs atrodatees schis Tehwijas swehtzełojumā un jums wajag tschakli usklausitees, kas jums teek sludinats par juhsu debeschkigo Jerusalemi."

Aismuhscha zeribas smehjejeem kristigee atbildeja: „Tā ka nahkamās leetas naw ar aisspreedigām domam aptweramas, waj tad naw labaki, no diwām nesinamām leetam peekertees tizibā tai, kura nes sew lihdsi wismas kahdu zeribu, nekā tahdai, kurai naw nekahdu zeribu? Ak juhs nelaimigee, ko juhs warat atbildet? Waj jums naw bail, ka tas, par ko juhs tagad smejatees un nirgajatees, ka tas pats nepahrwehrschās kahdreis par pateesibu juhsu preekschā?"

Tomehr, eewehrojot sawa augstā Mahzitaja pawehli — nemest pehrles zuhkam preekschā, un lai nedotu smehjejeem isdewibu preeksch saimoschanas, kristigee apgahjās ar nahkotnes noslehpumu pauschanu paganu preekschā łoti usmanigi un atturigi. Tatschu sawā starpā un sawās sapulzēs wini runaja weenmehr un atkal par scheem saldajeem noslehpumeem, kā jau ari apustuls pats ir pawehlejis: „Tad nu eepreezinajatees sawā starpā ar scheem wahrdeem." (1. Tes. 4:13—18.). Zaur to wini tika spehzinati un noruhditi preeksch wisām zeeschanam un pahrbaudischanam. Ja, schi nahkotnes zeriba pamodinaja winōs pat dsinekli panahkt mozekła kroni, tā ka tee apsweiza sawu nahwes deenu it kā kahdu kahsu deenu un usnehma sawu pehdejo gahjeenu dseedadami augstas slawas dseesmas.

Tā kahda kristiga jaunawa Blandina, — kura wirs semes bija tikai nabaga wehrdsene, bet schehlastibas walstī swabada — tika aizinata, zaur gandrihs nedsirdetu spihdsinaschanu mehru, kas winai bija jaiszeesch, godinat sawu Kungu un Mahzitaju.

Kristigo draudse Lijonā, pee kuras peedereja Blandina, ja, pat winas paschas kundse-pawehlneeze, kura ari atradās mozekłu barā, wisai baiłojās, ka Blandina, sawu wahjo meesas ihpaschibu dehł, nebuhs spehjiga iszeest mozibas un nolikt preezigu leezibu.

Tatschu Blandina tika pildita ar tahdu spehku, ka winas mozitajeem, kuri no rihta lihds wakaram bij winu spihdsinajuschi, bij beidsot peekususcheem sawā bendes darbā jaapstahjās un jaatsihst, ka schinī gadijumā wiss winu spihdsinaschanas lihdsekłu krahjums ir issihzis.

Bendes paschi nebeidsa brihnitees, ka jaunawa ir wehl dsihwa, kur wisa winas meesa bij pagalam saplosita, ka nebij wairak nekas zits, ka w e e n a leela wahts. Pehz zilweku domam, katras atsewischkas mozibas weids jau buhtu bijis peeteekoschi leels, lai scho wahrgo radijumiņu nogalinatu; bet Deews gribeja pee schi wahjā trauka pagodinatees un sneedsa sawai pasemigai kalponei arweenu wairak jaunus spehkus klaht. Wareja gaischi redset, ka wisleelakās meesas sahpēs tai bija it kā atspirdsinajums, kad wina drihksteja issauktees: „Es esmu kristigā un muhsu widū neteek łauni darbi dariti!"

Tad Blandina lihds ar ziteem asinsleezineekeem tika aiswesta us zihnas laukumu, kur winu peesehja pee staba, lai ta tiktu saplosita no plehsigeem swehreem. Peeseeta wina stahweja nogrimusi karstā luhgschanā, ar pazeltām rokam us debesim luhkodamās. Tas bija skats, zaur kuru pahrejee zihnas beedri tika wareni stiprinati. Israhdijās, ka pat plehsigee swehri baidijās tuwotees schij Deewa Gara swehtitai buhtnei. Neweens no swehreem neaiskahra winas, tā ka mozekle bija no staba atkal jaatraisa. Tad wina tika no jauna eemesta zeetumā un usglabata nahkoschai deenai.

Pehz tam, zik beeschi kahds kristigais tika spihdsinats, jeb sodits ar nahwi, tik reis tika atwesta ari Blandina, lai wina dabutu redset sawu brahłu nahwes mokas un, waj pehdigi tatschu reis winas sirds nesahktu baiłotees un lihds ar to duhscha saplakt. Bet ta Kunga kalpone panesa wisbreesmigakos skatus ihsteni wihrischkigi un winas preezigā droschsirdiba neschkobijas.

Ar Ponziju, kahdu glesnu, gadus 15 wezu sehnu, Blandina tika atwesta pehdejo reisi. Wehl reis wineem tika pawehlets, lai swehrē deewekleem. Bet kad wini leedsās to darit, tad tos nodewa atkal wisschausmigakām spihdsinaschanam par upuri.

Bes miteschanās Blandina aisrahdija sawam zihnas beedrim us newihstoscho godibas kroni, kas winu sagaida, un ne par welti: sehns iszeeta wisas mozibas ar nelokamu isturibu, kamehr winsch pehz sawas waronigās pazeetibas wareja sawu garu nodot Ta rokās, Kam winsch palika ustizigs lihds pehdejam elpas wilzeenam.

Tagad bija ta Kunga swehtitā kalpone weena pahri palikusees un pehz tam, kad wina bija tik dauds brahłus un mahsas aiswadijusi us muhschigo Tehwiju, nu ari winai, kā pehdejai bij lemts eeeet sawa Kunga preekā. Kad wina iszeeta wehl sinamu skaitu pahtagas zirteenus, bedsinoscha dselsskrehsla karstumu un swehru kodeenus, tad winu eemeta tihklā un ar wisu tihklu nolaida kahdam niknam wehrsim preekschā, kursch usduhra Blandinu us saweem rageem un tā pehdigi nobeidsa winas mozibas. Pat eenaidneeki atsina, ka nekad wehl zita wahja seeweete neesot spehjuse isturet tik dauds moku, kā schi.

Tatschu Kristus krusta eenaidneeku swehriba nebij wehl apmeerinata. Tagad tee ussahka jaunu karu pret mozekłu pahrpalikuscham meesas atleekam. Mozekłu

lihki, kuri bij miruschi zeetumôs, tika nomesti suneem preekschâ, waj ari apsargati deenu un nakti, lai miruscho peederigee tos slepeni neapraktu. Tas pats notika ar atleekam, ko swehri bij pametuschi un ko uguns nebij aprijusi. Daudf pagani greesa sobus pret scheem kauleem, it kâ tee wehl buhtu spehjigi sajust winu niknumu.

Beidsot, pehz seschu deenu ilgas nepahrtrauktas apsargaschanas, wisas atleekas tika ruhpigi sawahktas kopâ un sadedsinatas. Pelnus sabehra Ronas upê, lai ne masakais puteklitis no nokauteem nepaliktu wirs semes. Ar to pagani gribeja padarit kristigo augschamzelschanos par neeespehjamu, un lihdf ar to laupit kristigajeem zeribu uf nahkamo dsihwi. Kahda aklība! —

(Turpmak wehl.)

Teologijas daktera Henrija C. Fischa:

Garigu pamoschanos wehsture.

(5. Turpinajums.)

Treschais pamoschanos periods: 1730—1750. g. Jahnis Weslejs un Jonatans Edwards peedsima weenâ gadâ (1703. g). Karlis Weslejs peedsima diwi gadus wehlak (1705. g.), un Georgs Witfilds, 9 gadus pehz tam (1715. g.).

Scho wahrdu parahdischanâs wehstures lapâs apsihmè ļoti interesantu pamoschanos periodu.

Wispahri runajot Anglijâ garigâ atsihschana un tikumiba tâ tautâ, kâ garidsneezibâ atradâs uf wissemakâ stahwokļa; un draudses, kurâm zaur Weenadibas likumu bij laupiti gandrihf wisi deewbijigee un mahzitee, turpinaja grimt arween dsiļak tikumiskâ sinâ, raudamas tautu lihdf, kamehr pehz Hanowereeschu Nama waldischanas sahkuma walsts nekahrtigais stahwoklis bij tas ļaunakais wisâ Eiropâ. Biskaps Bernets saka, ka tad kandidati preeksch ordinazijas parasti nemaf nepasina Bibeli un nebij pat spehjigi dot pahrskatu par to, kas atrodas basnizas katkismî. Un pehz sawas ordinazijas daudsi no wineem nemaf nelasija ne Sw. Rakstus, ne zitu kahdu labu grahmatu. Wini bij wisnolaidigaki sawôs darbôs un wismasak dedsigi sawâ dsihwê.

Netizigi raksti parahdijâs pilnâ spehkâ, un tika mehginats isdsehst uf sinibu lauka katru sihmi no kristigas pateesibas; un peeklahjigee frantschu rakstneeki, ar Woltehri un Russo preekschgalâ eetehrpa to laiku samaitatâs mahzibas peewilzigôs tehlojumôs un poesijâ, humorâ un satirâ, lihdf tee kâ swilinoschs tuksnescha wehjsch eespeedâs tautâ, isnihzinadami netikai gariguma sajuhtu, bet pat zilwezigâs juhtas, beidsot sagraudami drupâs altari un troni un mahjas dsihwes tikumibas aissarga muhrus.

1710. g. raksta kahda augstas kahrtas kundse, ka „starp smalkajâm dahmam ir wairak ateistu nekâ starp wisļaunakeem palaidneem.“ Nesiniba un dserschana bij strahdneeku kahrtas galwenâs ihpaschibas; iswirtiba un netaisniba augstakâs klasês. 1729—31. g. war sazit, Anglijâ nebij gluschi nekahdas tizibas. Ja kahds par to runaja, tad winu katrs issmehja. Zik sems ari nebija Franzijas garigais stahwoklis, Anglijâ tas tomehr likâs buht wehl semaks.

„Schee laiki,“ saka kahds anglu basnizas mahzitajs, „bij tas tumschakais laikmets pehdejo 300 gadu laikâ. Ir ļoti gruhti atrast kautko wairak apraudamu, kâ tahdu walsts stahwokli, atteezotees uf religiju, tikumibu un augsteem prinzipeem. Ewangelija sludinaschanâ, mahzibas, zaur kurâm kristigâ tiziba atschķiras no zitâm, kâ: par pestischanu, Kristus un Sw. Gara darbu un usdewumu — bij gluschi islaistas. Leelakâ daļa sprediku bij noschehlojami morales raschojumi, gluschi tukschi no kautka, zaur ko buhtu nodomats modinat, atgreest, swehtit waj glahbt dwehseles.“

Un Isaaks Teilors sawâ „Metodistu wehsturê“ saka, ka, kad Weslejs eesahka darbotees, tad „anglu basniza bij tahda draudses sistema, sem kuras tauta bij nogrimusi paganismâ jeb stahwokli, kursch maf ko no tâ atschķiras.“

Amerikâ garigais stahwoklis nebij daudf labaks. Eepreekschejais tikumibas un deewbijibas stahwoklis Jaun-Anglijas kolonijâs bij behdigi noslihdejis uf leju. No eesahkuma schur un tur wehl preezajâs par kahdâm pamoschanam, bet wispahri waldija noschehlojama nesiniba par praktiskas religijas ihsto nosihmi. Dr. Maters sawâ grahmatâ „Godiba atstahj Jaun-Angliju“ (1702. g.) saka: „Mehs esam kreetno wezo puritanu tizigo pehznahzeji. Muhsu tehwi, kas sekoja tam Kungam schaî tuksnesî, bij noteikti un swehti ļaudis. Ak, Jaun-Anglija, Jaun-Anglija, peeluhko, ka godiba tewi neatstahj, jo wina jau sahk sust. Ak, iswirtusi Jaun-Anglija, kurp tu esi nokļuwusi schodeen! Zik parasti tewî ir tapuschi tee grehki, par kureem reif gandrihf kâ nemaf nedsirdeja schaî semê!“

Kahdâ atklahtâ lekzijâ, nodrukatâ 1706. g., Dr. C. Maters saka: „Wisi, kas kautzik sin, atsihst — un ak wai, kapehz gan neapraud ar asaru upem? — ka wispahriga un breesmiga truhdeschana isplehschas starp teem, kas apleezina kristigu tizibu.“ Un mahz. Blehrs, raudadams par Pensilwanijas stahwokli preeksch 1740. g. isskaidro, ka „tiziba atrodas mirschanai tuwu, gatawa islaist sawu pehdejo dsihwibas elpu.“

Eemesls schai eeschanai uf leju bij ta sistema, kas peelaida netizigus wihrus par mahzitajeem. Ja kahds war buht draudses lozeklis; ja tas wehl turklaht ir lozeklis ar labu stahwokli, kapehz lai winu nepeelaistu pee sludinaschanas? Winam to newar leegt. Gan wehl tika peepaturets teol. kandidatu eksamenazijas weids, atteezotees uf winu deewbijibu, bet winas gars sahka sust, un „netizigi mahzitaji drihkstêja likumigi ispildit sinamus ofizialus peenahkumus.“

Schahda tikumiga posta widû wezâ un jaunâ pasaulê, Deewam patika peepeschi parahditees leelâ schehla-

stibâ. Un ir wehrts atsihmet, ka swehtibas nahza gandrihs weenâ laikâ pahr Ameriku un Eiropu.

Sewischki brihnischkiga pamoschanâs notika Northamptonâ, Amerikâ, 1734. g. sem Edwardsa. Winsch saka: „Deewa Gars sahka spehzigi parahditees un brihnischkigi darbotees starp mums; un gluschi peepeschi, weens pehz otra 5—6 zilweki tapa pilnigi atgreesti, daschi no wineem loti brihnischkigâ kahrtâ.“ Schîs jaunâs sinas „isplatijâs sibens ahtrumâ,“ wisa pilsehta bij sakustinata un „dwehseles pulkeem nahza pee Jesus Kristus.“ Sinas par Northamptonas stahwokli isplatijâs ari us zitâm pilsehtam, kur daudsi „likâs, nesaprata, ko teikt par to.“ Daudsi sobojâs, „un daschi salihdsinaja to, ko mehs sauzam par atgreeschanos, ar sawâ sinâ nerwu usbudinajumu.“ Tomehr loti daudsi, kas nahza us Northamptonu un redseja to leetu paschi, tapa zitadi pahrleezinati, un ne masums no wineem, no daschadâm weetam tika pamodinati un westi pee atgreeschanâs. Edwards zereja, ka wairak kâ 300 no wina draudses lozekleem atgreesâs pusgada laikâ.

1735. g. schis darbs sahka juhtami atdsist, kautgan mehnescheem ilgi wehl turpinajâs beeschas atgreeschanâs. Schi pamoschanâs radija dedsigu intresi starp dsihwas deewbijibas draugeem tahlumâ. Kahds Dr. Edwardsa raksts tika drukatâ weidâ isplatits Londonâ un parahdija stipru eespaidu us labu.

Daudſ weetâs pastahweja ilgoschanâs pehz lihdsigâm pamoschanam; un nahkamôs mas gadôs tâs stipri pawairojâs. 1739. g kahdâ weetâ „wesela pilsehta tapa neparasti eekustinata par sawâm muhschibas intresem.“ Ari kahdâ otrâ weetâ, tai paschâ gadâ notika loti lihdsiga pamoschanâs kâ Northamptonâ (tikai ne tik plascha), ar „gandrihs 100“ atgreeschanâs notikumeem.

Apm. tai paschâ laikâ schis darbs atjaunojâs Northamptonâ; un maigi atspirgschanas laiki tika peedsihwoti Pensilwanijâ un zitâs weetâs.

Tahds bija pareisi runajot, „leelâs pamoschanâs“ eesahkums. Bet wina ahtrak nesasneedsa sawu sewischko spehku, kamehr Georgs Witfilds atbrauza us Filadelfiju, nowembra sahkumâ, 1739. g.

Minetâ pilsehtâ, kâ ari Nujorkâ u. zitur, kur winsch tuhlin sahka sludinat, tuhkstoscheem pulzejâs kopâ, noruhpejuschees par sawâm dwehselem, un leels skaits tapa peewests tam Kungam.

1740. g. Witfilds apmekleja Jaun-Angliju, us kureeni wina slawa bij aisgahjusi, un wisi laudis ilgojâs winu redset. Atbrauzis Nuportâ, winsch nekawejot eesahka, kâ parasts, nepahrtrauktu sludinaschanu. Wina sprediki pa zelam us Bostoni isplatija wina slawu, un apm. 10 werst. eepreeksch Bostonas, winam isbrauza preti gubernatora dehls, garidsneezibas un galweno pilsonu pawadibâ, kas winu eewadija pilsehtâ. Pilsehtas galwa sanehma winu sirsnigi un tapa par wina siltako draugu. Winu nelaida eekschâ „Kehnina deewnamâ“, anglu basnizâ, bet wisi puritanu garidsneeki apsweiza winu. Wina sludinaschanai bij parastais eespaids. „Ta bij puritanisma atdsihwoschanâs“, saka wezais Walters, Eliota, indijanu apustula pehznahzejs. „Ta bij laimigakâ deena manâ muhschâ“, issauzâs Kolmans pehz wina pirmâ sprediķa. Winsch „zelo apkahrt“, saka kahds, kursch winu sastapa seemelôs no Bostonas, kad winsch zeloja apm. 190 werstis un sludinaja apm. 16 reisas nedelâ. Winam atgreeschotees atpakal, wisa pilsehta likâs eekustinata. Augsts un sems, garidsneeki un ofizeeri, profesori un studenti no kaiminu koledschas Kembridschâ, un laudis no zitâm pilsehtam speedâs winu dsirdet un bij gatawi „israut sawas azis un atdot winam“. 20,000 klausitaju sapulzejâs ap winu, kad winsch tureja sawu atwadischanâs runu sem kokeem us plascha lauka. „Tahdu Deewa spehku un klahtnibu weenam sludinatajam“, rakstija weens, kas winu bij dsirdejis, „es nekad wehl neesmu peeredsejis. Muhsu pilsehtas galwa weda winu no weetas us weetu sawâ ekipaschâ un newareja atturetees, nesekojis winam lihdi 60 werst. ahrpus pilsehtas.“

Winsch sprauda sawu zelu us wakareem no Northamptonas, kur winsch sastapa radneezigu garu eeksch Jonatana Edwardsa. Kanzeles gaidija winu wisur un „deewischka swaidischana“ pawadija wina sludinaschanu. No Northamptonas winsch dewâs us Nuhewenu, pa zelam turedams runas us leelâm dsili kustinatâm sapulzem. Winsch tur nonahza 23. okt., kad koloniju likumu deweji notureja sawas sehdes, un sludinaja wineem un milsigam lauschu pulkam, no kura daschi bij nahkuschi wairak kâ 30 werstis, winu dsirdet. Labi wezais pilsehtas galwa tapa tik dsili kustinats, ka wareja isteikt tikai daschus wahrdus. Asaram, kâ leetus lahsem ritot pahr wina waigeem, winsch issauzâs: „Pateiziba Deewam par tahdu atspirdsinajumu muhsu zelâ us debesim!“

Us 8. nowembri winsch atkal bij Filadelfijâ un sludinaja ehkâ, kura preeksch wina bij uszelta pa wina prombuhschanas laiku. 14. dezembrî winsch sasneedsa Bahrinu Namu, netahlu no Sawanas. 75 deenu laikâ winsch bij teizis 175 sprediķus. „Nekad“, tâ winsch raksta, „es neesmu redsejis tahdu pastahwigu deewischku klahtbuhtni sapulzês, kur es sludinaju.“

16. janwarî 1741. g. winsch atkal aisbrauza us Angliju.

Sinams, naw eespehjams sekot wisu pamoschanos gaitai pa wiseem scheem gadeem. 1745. g. leels skaits mahzitaju drukaja un issuhtija „Leezibas“ par pamoschanu swehtiteem panahkumeem. Eedsihwotaju skaits kolonijâs tika rehkinats us 2,000,000, un to skaits, kas bij atgreesuschees, sneedsas us ne masak kâ 50,000. Wispahri, pamoschanâs bij schehliga apmekleschana no ta Kunga ar tuhlit sekojoschu un pastahwoschu eespaidu, sewischki jaunajâs Amerikas kolos.

Anglijâ schis darbs eesahkâs 1739. g. 17. febr. Witfilds teiza sawu pirmo sprediki u s l a u k a. Wairak deenas winsch tureja sapulzes sem klajas debess, un tuhkstoschi un desmiteem tuhkstoschi isbrihnejuschos zilweku klausijâs us winu. Pirmais peerahdijums tam, ka us rupjajeem sapulzeteem top darits eespaids, winsch eewehroja, bij winu dsilais klusums; otrs, wehl pahrleezinoschaks peerahdijums bij b a l t a s s t r i h p a s, kuras zehlâs zaur asaram, kas bagatigi krita par winu waigeem, kuri bij melni un nemasgati, tikko is oglu bedrem. Jahnis Weslejs (kursch Witfildam Amerikâ esot, turpinaja wina darbu), runadams par to pkauju, kahda sekoja winu kopigâm luhgschanam un puhlem, saka: „Mas buhs to, kas dsihwo Anglijas wakarôs un nebuhtu dsirdejuschi, ka Kingswudas oglrazeji nebihstas ne Deewu, ne zilwekus. Bet tagad mehs redsam, ka f e b r u a r î Kingswuda bij tuksnesis, bet j u n i j a m atnahkot, ta jau seedeja kâ rose."

Pehz ihsa apmeklejuma Wehlsâ, Witfilds pahrzekoja leelu dalu no Anglijas, sludinadams us spehtu un un us tirgus laukumeem un us leelzekeem, tâ sagatawodams zelu abu Wesleju eewehrojamai darbibai sem klajas debess, zaur kureem tas Kungs wareni parahdijâs.

1740. un 41.g. Weslejs apzekoja daudsi weetas, sludina dams gandrihs ikdeenas un swehtdeenâs daschkahrt lihds 4 reis. Bes wina ari wairaki ziti, kâ Harris, Bennets u. t. t. strahdaja ar leeleem panahkumeem Wehlsâ un zitur.

Kas atteezas us Witfildu, tad winsch 13 reises ir braukis pahri Atlantijas okeanam; un daudsi tuhkstoschi pulzejâs pee wina tâ Londonâ, kâ zitâs weetâs Anglijâ, Wehlsâ, Skotijâ, Irijâ, Filadelfijâ, Nujorkâ, Bostonâ u. t. t. Daschreis desmit un pat diwdesmit tuhkstoschi usklausijâs wina dedsigos usaizinajumus, un augli preeksch muhschigas dsihwibas tika wahkti wisu wina dsihwes laiku, lihds „winsch wairs nebija, jo Deews winu panehma."

Par Deewa schehlastibas darbu Skotijâ 1742. g., kad tas Kungs suhtija bagatigu leetu pâr daudsâm draudsem, ta laika pahrskati dod wisai interesantus atstahstijumus.

Lasot „Pamoschanos wehsturi us Britanijas salam" un Witfilda, Wesleja, Ledijas Huntingdon u. z. dsihwes aprakstus, war redset, ka pateesi pâr teem, kas sehdeja nahwes ehnâ, peepeschi usausa gaisma, „un iskaltusi seme tapa par awoteem."

(Turpmak wehl.)

Bijuschâ materialista, adwokata F i l i p a M o r o:

Pasaule un winas deews.

(5. Turpinajums.)

D e s m i t â n o d a ļ a.

„Wihges koka lapas".

(1. Mos. 3:7.)

Satana apsolischana sahka newilzinotees peepilditees, bet, saprotams, ne tâ kâ domaja peewiltee laudis. Deewa ehda no augla, bet winas wihrs, kursch bij klaht pee sarunas (jo stahstâ sazits, ka wina augli eedewa sawam wihram, kursch tâ tad bija pee winas), nekawejot sekoja winas peemehram. Wihrs bij, kâ redsams, usmanigs; bet pascham nepeedalotees, winsch tomehr labprahṭ usklausijâs sarunu starp seeweeti un pirmo augstako Deewa Wahrda kritiki. Adams, rahdijâs, nowehroja winas soli; tâ ka launums nekahds nebij redsams, tad winsch sekoja Eewas peemehram. Waj mums te netop dots isskaidrojums par to eespaidu, kahds ir seeweetei pahr wihreeti, kâ garigâ sinâ, tâ ari tur, kur walda kaisliba? Teeschais isnahkums pateesi parahdas zaur sinaschanas eeguhschanu. „Tad winu abeju azis tapa atwehrtas, **un tee atsina, ka bija pliki**" (1. Mos. 3:7).

Bes tam, schi peesawinatâ jaunâ sinaschana nekawejot tika isleetota praktikâ; no schis minutes zilweka dsimums nostahjas darbibas stahwokli: „Un sapina wihges koka lapas un taisija sew preekschautus" (1. Mos. 3:7).

Schints ihsajôs wahrdôs parahdas muhsu istirsajamâ stahstâ Deewischkiba, gaischa preeksch katra, kam ir azis redset. Schee diwi ihsee sehgumi atklahj tâs subjektiwâs un objektiwâs sekas, kuras zehlâs dsihwê zaur zilweka neustizibu Deewam un zaur padoschanos satana waldibai. Schis ihsais teikums, itkâ gluschi bes kahdeem isskaidrojumeem un tik pahrdabigi weenkahrschi issazits, satur sewî zilweka dabas un zilwezes wehstures kodolu.

Pirmais sewischkais wilzeens wihra un seewas jaunajâ eeguwumâ bij **paschapsinaschanas**. „Un tee atsina, ka bija pliki" (1. Mos. 3:7).

Lihds schai minutei wini ari bija pliki, bet „**nekaunejas**" (1. Mos. 2:25).

Apsina par **Deewa** klahtbuhtni bij no scha brihscha pasaudeta; winas weetâ stahjâs **paschapsina**; no schi laika **paschapluhkoschana top par zilwezes eewehrojamu un launu wilzeenu**; pee schi gadijuma tika likts pamats tâm eekschkigâm juhtam un prahta stahwoklim, kas teek atsihmeti ar wahrdu „nelaime", kâ ari pamats wiseem ahrigeem zilweka zenteeneem, kuri ir wehrsti us wina dsihwes noteikumu uslaboschanu.

Un waj wisas schis zenschanâs un darbibas sihmes, nelihdsinas pirmo zilweku mehginajumam eet tizibâ us sewi, kâ mums to stahsta bibeligais wehstijums? Waj mums naw skaidri saprotams, ka sche apraksititais akts ir wisu tahlako zilwezigo zenschanu dihglis? Sasneedsot paschpasihschanu un sawu nepilnibu atsihschanu, pasaudejot Deewa tuwumu preeksch wisu truhkumu apmeerinaschanas un **maldotees, atteezotees us eedomato eespehju uslabot sawus dsihwes noteikumus,** zilweks eelaischas isgudrojumôs un wiltojumôs. Winsch taisa preekschautu segt sawu kailumu, tas ir ari wina pehznahzeju darbs lihds schai deenai. Schis no weenas paaudses us otru pahrejoschais darbs parahdas wisdaschadakos weidôs, pee kam schi darba mehrkis un ihstais saturs naw nemas pahrwehrtuschees. Skaidri redsams, ka zilweks nebij radits preeksch paschapluhkoschanas, turpreti **winam wajadseja**

Anglijâ schis darbs eesahkâs 1739. g. 17. febr. Witfilds teiza sawu pirmo sprediki u s l a u k â. Wairak deenas winsch tureja sapulzes sem klajas debess, un tuhkstoschi un desmiteem tuhkstoschi isbrihnejuschos zilweku klausijâs us winu. Pirmais peerahdijums tam, ka us rupjajeem sapulzeteem top darits eespaids, winsch eewehroja, bij winu dsikais klusums; otrs, wehl pahrleezinoschaks peerahdijums bij b a l t a s s t r i h p a s, kuras zehlâs zaur asaram, kas bagatigi krita par winu waigeem, kuri bij melni un nemasgati, tikko is oglu bedrem. Jahnis Weslejs (kursch Witfildam Amerikâ esot, turpinaja wina darbu), runadams par to pļauju, kahda sekoja winu kopigâm luhgschanam un puhlem, saka: „Mas buhs to, kas dsihwo Anglijas wakarôs un nebuhtu dsirdejuschi, ka Kingswudas oglrazeji nebihstas ne Deewu, ne zilwekus. Bet tagad mehs redsam, ka f e b r u a r î Kingswuda bij tuksnesis, bet j u n i j â m atnahkot, ta jau seedeja kâ rose."

Pehz ihsa apmeklejuma Wehlsâ, Witfilds pahrzeļoja leelu daļu no Anglijas, sludinadams us speļķu un un us tirgus laukumeem un us leelzeļeem, tâ sagatawodams zeļu abu Wesleju eewehrojamai darbibai sem klajas debess, zaur kureem tas Kungs wareni parahdijâs.

1740. un 41. g. Weslejs apzeļoja dauds weetas, sludina dams gandrihs ikdeenas un swehtdeenâs daschkahrt lihds 4 reis. Bes wina ari wairaki ziti, kâ Harris, Bennets u. t. t. strahdaja ar leeleem panahkumeem Wehlsâ un zitur.

Kas atteezas us Witfildu, tad winsch 13 reises ir brauzis pahri Atlantijas okeanam; un dauds tuhkstoschi pulzejâs pee wina tâ Londonâ, kâ zitâs weetâs Anglijâ, Wehlsâ, Skotijâ, Irijâ, Filadelfijâ, Nujorkâ, Bostonâ u. t. t. Daschreis desmit un pat diwdesmit tuhkstoschi usklausijâs wina dedsigos usaizinajumus, un augli preeksch muhschigas dsihwibas tika wahkti wisu wina dsihwes laiku, lihds „winsch wairs nebija, jo Deews winu panehma."

Par Deewa schehlastibas darbu Skotijâ 1742. g., kad tas Kungs suhtija bagatigu leetu pâr daudsâm draudsem, ta laika pahrskati dod wisai interesantus atstahstijumus.

Lasot „Pamoschanos wehsturi us Britanijas salam" un Witfilda, Wesleja, Ledijas Huntingdon u. z. dsihwes aprakstus, war redset, ka pateesi pâr teem, kas sehdeja nahwes ehnâ, peepeschi usausa gaisma, „un iskaltusi seme tapa par awoteem."

(Turpmak wehl.)

Bijuschà materialista, adwokata F i l i p a M o r o:

Pasaule un winas deews.

(5. Turpinajums.)

D e s m i t â n o d a ļ a.

„Wihges koka lapas".

(1. Mos. 3:7.)

Satana apsolischana sahka newilzinotees peepilditees, bet, saprotams, ne tâ kâ domaja peewiltee laudis. Seewa ehda no augla, bet winas wihrs, kursch bij klaht pee sarunas (jo stahstâ sazits, ka wina augli eedewa sawam wihram, kursch tâ tad bija pee winas), nekawejot sekoja winas peemehram. Wihrs bij, kâ redsams, usmanigs; bet pascham nepeedalotees, winsch tomehr labprahť usklausijâs sarunu starp seeweeti un pirmo augstako Deewa Wahrda kritiķi. Adams, rahdijâs, nowehroja winas soli; tâ ka ļaunums nekahds nebij redsams, tad winsch sekoja Eewas peemehram. Waj mums te netop dots isskaidrojums par to eespaidu, kahds ir seeweetei pahr wihreeti, kâ garigâ sinâ, tâ ari tur, kur walda kaisliba? Teeschais isnahkums pateesi parahdas zaur sinaschanas eeguhschanu. „Tad winu abeju azis tapa atwehrtas, **un tee atsina, ka bija pliki**" (1. Mos. 3:7).

Bes tam, schi peesawinatâ jaunâ sinaschana nekawejot tika isleetota praktikâ; no schis minutes zilweka dsimums nostahjas darbibas stahwoklî: „Un sapina wihges koka lapas un taisija sew preekschautus" (1. Mos. 3:7).

Schinîs ihsajôs wahrdôs parahdas muhsu istirsajamâ stahstâ Deewischkiba, gaischa preeksch katra, kam ir azis redset. Schee diwi ihsee jehgumi atklahj tâs subjektiwâs un objektiwâs sekas, kuras zehlâs dsihwê zaur zilweka neustizibu Deewam un zaur padoschanos satana waldibai. Schis ihsais teikums, itkâ gluschi bes kahdeem isskaidrojumeem un tik pahrdabigi weenkahrschi issazits, satur sewî zilweka dabas un zilwezes wehstures kodolu.

Pirmais sewischkais wilzeens wihra un seewas jaunajâ eeguwumâ bij **paschapsinaschanas**. „Un tee atsina, ka bija pliki" (1. Mos. 3:7).

Lihds schai minutei wini ari bija pliki, bet **„nekaunejas"** (1. Mos. 2:25).

Apsina par **Deewa** klahtbuhtni bij no scha brihscha pasaudeta; winas weetâ stahjâs **paschapsina**; no schi laika **paschapluhkoschana top par zilwezes eewehrojamu un ļaunu wilzeenu**; pee schi gadijuma tika likts pamats tâm eekschkigâm juhtam un prahta stahwoklim, kas teek atsihmeti ar wahrdu „nelaime", kâ ari pamats wiseem ahrigeem zilweka zenteeneem, kuri ir wehrsti us wina dsihwes noteikumu uslaboschanu.

Un waj wisas schis zenschanas un darbibas sihmes, nelihdsinas pirmo zilweku mehginajumam eet tiziba us sewi, kâ mums to stahsta bibeligais wehstijums? Waj mums naw skaidri saprotams, ka sche aprakstitais akts ir wisu tahlako zilwezigo zenschanu dihglis? Sasneedsot paschpasihschanu un sawu nepilnibu atsihschanu, pasaudejot Deewa tuwumu preeksch wisu truhkumu apmeerinaschanas un **maldotees, atteezotees us eedomato eespehju uslabot sawus dsihwes noteikumus**, zilweks eelaischas isgudrojumôs un wiltojumôs. Winsch taisa preekschautu segt sawu kailumu, tas ir ari wina pehznahzeju darbs lihds schai deenai. Schis no weenas paaudses us otru pahrejoschais darbs parahdas wisdaschadakôs weidôs, pee kam schi darba mehrkis un ihstais saturs naw nemas pahrwehrtuschees. Skaidri redsams, ka zilweks nebij radits preeksch paschapluhkoschanas, turpreti **winam wajadseja**

no sewis nowehrstees. To peerahda pat anatomija. Zilweks, atteezotees us sawas dsihwibas organeem pateesibâ ir pats sew apslehpts. Wina meesas galwenâ darboschanâs noteek zaur apslehptu eekahrtojumu, mechanismu un apbrihnojamu saweenojumu palihdsibu, pee kam winu darbiba, neskatotees us zilweka gadusimteeu ilgo pehtischanu paleek lihds schai deenai neusminama mihkla. Domaschanas spehja ir muhsu prahtam pilnigi nesaprotama. Juhtas ir, lai zilweks waretu usnemt eespaidus no ahrpasaules, bet winas itin neko neatklahj winam par sawu buhschanu un par weidu, kâ winas dabû lihds eespaidus no ahreenes. Apsinaschanâs, schi wisadu sinaschanu noslehpumaina krahtuwe nedara zilwekam sinamu, kas wina ihsti ir. Tapehz kahda leela nelaime gan aissneedsa tahdâ weidâ radito buhtni, kursch iswehlejâs **sewi** par sawu zentru un padewâs paschpehtischanai.

Schim eemeslam mums japeeraksta wisu nihkuloschanu, neweselibu un zilweka prahta nospeeschanu. Scho pateesibu pasaule neapstrihd; bet zik gruhti nahkas meesigam zilwekam neeekrist paschapluhkoschanâ! ne wina personiga pretoschanâs, ne no pasaules liktee kawekli, newar winu pasargat no schim breesmam. Un pateesi, ja bes brihwas gribas zilweks nesin neko labaku, neko augstaku, neko nosihmigaku kâ **sawu** pascha personibu, tad wina domam, katrâ sinâ jateezas us scho punktu, kâ us sawu zentru. Behrnibas augstakais daikums ir winas swaigums un **paschapsinas** truhkums; ar paschapsinas raschanos behrna burwigums isgaist. Waj mehs te neredsam to dsiko eemeslu, kapehz tas Kungs Jesus Kristus rahdija us „masu behrnu," kâ us to dwehselu preekschbildi, kuras kahdreis eemantos Deewa Walstibu?

Kas tad skubina ļaudis us winu darbibas zeļa? Waj ne tas pats atkarigais stahwoklis, kursch eedwehsa wineem tâpat kâ ari pirmeem zilwekeem, taisit sew preekschautus no wihges koka lapam, tas ir: sawas nespehzibas atsihschana un wehleschanâs peepildit scho truhkumu ar sawâm paschu puhlem? Tas naw nekas zits, kâ jau beeschi peerahdita, zilweka darbeem peemitoscha dsinuļa zitads weids, proti, tâ sauzamais katra zilweka „peenahkums" attihstit winâ eelikto materialu un aissneegt tahdâ kahrtâ „zik ween eespehjams tahlas robeschas."

Bet pateesibâ wehl ir weens otrs eemesls (kuru mums newajag islaist is azim, tapehz ka winsch ir no Pascha Deewa eezelts), kursch pamudina zilweku us darbibu, — proti, katru deenu atkahrtojoschâs organisma wajadsibas. Zilwekam wajag ehst sawu maisi ar sweedreem waigâ. Scho wajadsibu tas Kungs peeskaita pee zilweku nepaklausibas sekam. Bet tas nebij zilwekam no Deewa nolemtais stahwoklis; schi nepeezeeschamiba nepeedereja pee wina dsihwes; wina bij tikai sodibas sekas, tadehļ ka zilweks atkahpâs no ta, ko Deews winam bij lehmis. „Mahziba par darbu" zilwekam ir swescha; winsch ar wiseem spehkeem karo pret winu. Nekur Deewa wahrds mums nesaka, ka nebeidsams darbs, ir zilweka galigais mehrkis. Schi ir atkal mahziba no zita awota.

Bes tam ir leela starpiba starp to darbu, kursch ir nepeezeeschams muhsu mirstigas meesas wajadsibu apmeerinaschanai, un to, kursch weizina no satana isdomatu planu panahkumus.

Sekodami zilwezes wehstures ihsajam periodam, sahkot no Edenes dahrsa, mehs eewehrojam, ka Kaina pehznahzeji usbuhweja pilsehtu; wini pirmee sahka apstrahdat metalu; wini isgudroja musikas instrumentus un wini ari pirmee poetiskâ weidâ apdseedaja zilweka darbus. (1. Mos. 4:17—24).

Tas, kura darbs pastahw eeksch tam: „kalpot tam dsihwam un pateesam Deewam, un gaidit no debesim Wina Dehlu" (1. Tes. 1:9—10), tas nenem nekahdu dalibu pee ta darba, ar kuru ir aisnemta zilwezes leelakâ daļa, kura zenschas schinî semê ustaisit paleekamu, zilweku apmeerinoschu weetu, bet **tahlumâ no Deewa.**

Ļaudis, kuri peenehmuschi sawâs sirdîs Deewa pateesibu, kas tos dara gudrus us glahbschanu, saprot, ka Adams ir eewilzis wisus sawus pehznahzejus mehginajumâ, eekahrtot wisu sawu likteni bes Deewa palihdsibas; wineem ir itin skaidra leeta, ka tas beigsees ar pilnigu neisdewibu, kas taps redsams wina atnahkschanas gaismâ; un darbi, pee kureem ļaudis tik dedsigi puhlejâs, taps peedoti isnihzibai.

(Turpmak wehl).

Dschona Benjena:

Pahrpilniga schehlastiba preeksch ta leelakâ starp grehzineekeem

jeb

ihss atstahsts par leelo Deewa schehlastibu eeksch Kristus pee Wina nabaga kalpa Dschona Benjena.

(9. Turpinajums).

82. Bet wisu scho laiku, atteezotees us grehkoschanu, es nebiju nekad tik juhtigs bijis, kâ tad: es nedrihksteju panemt ne adatinu, ne koku, kaut ari tikai kâ salminu, jo mana sirdsapsina bij wisai juhtiga un sahpeja no katras peeskahrschanâs; es nesinaju pat kâ runat, ais bailem, ka neissaku nepareisus wahrdus. Ak, kâ es toreis itkâ grihļojos pee wisa, ko dariju waj teizu. Es sajutos itkâ us purwa, kurâ sahku grimt, tikko pakustejos un biju itkâ atstahts no Deewa, Kristus, Sw. Gara un wisa kas labs.

Manas sirdsapsinas sahpes.

83. Bet es eewehroju, ka lai gan es biju tahds grehzineeks preeksch sawas atgreeschanâs, tomehr Deews nekad dauds nepeemekleja pee manis manus nesinaschanas grehkus. Winsch tikai rahdija, ka esmu pasudis bes Kristus, tadehļ ka esmu grehzineeks. Es sapratu, ka man ir wajadsiga pilniga taisniba, lai waretu bes wainas

noſtahtees Deewa preekẜchâ, un ẜchi taiẜniba nekur zitur naw atrodama, ka Jeſus Kriſtus perẜonâ.

84. Bet mana eedſimtà eekẜchkigà ẜamaitaẜchana; tàs bij manas mokas un behdas, redſet winu arween manî parahdamees. Schi eemeẜla dehł es ẜawâs azîs biju reebigaks kà krupis, un es domaju, tahds pats eẜmu ari Deewa azîs. Grehks un ẜamaitaẜchana, teizu, tik pat dabigi doẜees uſ augẜchu no manas ẜirds, kà uhdens iſ akas. Es domaju, ka wiẜeem ziteem bij labaka ẜirds kà man, un es buhtu warejis pahrmiht ẜawu ẜirdi ar kautkuru katru. Es domaju, neweens zits, ka pats welns tikai waretu lihdſinatees ar manu eekẜchejo łaunumu un prahta ẜamaitaẜchanu. Redſot manu łaunumu, es eekritu dſiłâ iſmiẜumâ, jo es ẜpreedu, ka ſtahwoklis, kurâ tagad atrodos, naw ſchehlaſtibas ſtahwoklis. Teeẜcham, tà es domaju, eẜmu no Deewa aiſmirſts; teeẜcham, eẜmu nodots welnam un pahrwehrtitam garam. Un tà tas turpinajàs ilgu laiku, pat wairak gadus.

Neebigaks ẜawâs azîs kà krupis.

Nodots welnam.

85. Kamehr es tà biju nobehdajees ar manu paſudinaẜchanu, diwi leetas man darija brihnumus. Weens bij tas, kad redſeju w e z u s z i l w e k u s dſenamees pehz ẜchis paẜaules leetam, itkà tee dſihwotu ẜcheit weenmehr; otrs tas, kad atradu tizigajus łoti nobehdajuẜchos un noẜpeeſtus, kad wiņeem bij kahds ahrigs ſaudejums, peem. kad nomira wihrs, ẜeewa waj behrns u. t. t. Ak Kungs, es domaju, kas par leelu brehkẜchanu par tahdàm maſàm leetam! Kahda laizigu leetu mekleẜchana, un kahda behdaẜchanàs pee ziteem, kad tàs top ſaudetas! Ja wiņi tà puhlas un iſlej tik daudſ aẜaras par ẜchim laizigàm leetam, zik wairak wehl lai par mani netaptu waidets un aiſluhgts! Mana dwehẜele mirſt, mana dwehẜele eet paſuẜchanâ. Ja tikai mana dwehẜele buhtu pareiſâ ſtahwoklî, un ja es par to buhtu pahrleezinats, ak, zik bagatu es tad ẜewi turetu, ja ari es buhtu ẜwehtits tikai ar maiſi un uhdeni! Es wiẜu zitu uſẜkaititu tikai par maſàm gruhtibam un paneſtu kà maſas naſtinas. K a d g a r s i ſ m i ẜ i s, k o t a d w a r p a n e ſt ? !

Diwi leetas man dara brihnumus.

86. Un kaut gan es biju tà nobehdajees, nemeerigs un uſtraukts zaur mana łaunuma redſeẜchanu un ẜajuhtu, tomehr es ẜcho nemeeru baidijos pilnigi iſmeſt iſ prahta, jo es ẜapratu, ka, ja ẜirdsapſiņas ẜmagums neteek atņemts pareiſâ zełâ, t. i. zaur Kriſtus aẜinim, tad zilweks, ſaudedams ẜawu nemeeru, drihſak top łaunaks nekà labaks. Tadehł, ja mana wainas ẜajuhta ẜmagi mani ẜpeeſch, tad es kleegẜchu, lai Kriſtus aẜinis wiņu atņemtu prom, un ja wiņa aiſeetu pate (mana grehku ẜajuhta daſchreiſ itkà ẜahka pawiẜam ſuſt), tad es zenſtos wiņu atkal eedabut ẜawâ ẜirdî, atgahdinadamees grehku ẜodu . elles ugunîs, un brehk-

Gribu, lai apſiņas naſta teek paņemta prom.

Kungs, lai wiņa zitadi neiſeet iſ manas ẜirds, kà tikai pa ihſto zełu, zaur Kriſtus aẜinim un zaur Tawu ſchehlaſtibu pee mânas dwehẜeles zaur Wiņu. Sewiẜchi man ſtahweja prahtâ ẜchi rakſtu weeta: b e ſ a ẜ i n s i ſ l e e ẜ c h a n a s n e n o t e e k p e e d o ẜ c h a n a. Ebr. 9:22. Un kas man wehl wairak bailes radija, bij tas, ka es biju redſejis daſchus, kas ari atraſdamees ſem apſiņas duhreeneem, gan brehza un luhdſa, bet wairak mekleja azumirkligu atweeglinajumu ſawâs behdâs, nekà ẜawu grehku peedoẜchanu, un neruhpejas par to, kà wiņi tika no ẜawas wainas ẜwabadi, kad tikai ta iſeetu wiņeem no prahta. Tà ka ta bij ſuduẜe nepareiſâ zełâ, tad ta teem nebij nekahda ẜwehta leeta; bet wiņi tapa zeetaki un aklaki un łaunaki pehz ẜawàm behdam. Par to man bij bail, un es ẜauzu wehl wairak uſ Deewu, lai ar mani tà nenotiktu.

87. Un tagad man bija ſchehl, ka Deews mani radijis par zilweku, jo es ẜahku baiditees, ka eẜmu paſudinats. Es tureju neatgreeſtu zilweku par wisnoſchehlojamako radijumu. Tahdâs behdâs un nemeerâ par ẜawu behdigo ſtahwokli atraſdamees, es ẜewi tureju par weenigo nelaimigako ſtarp wiẜeem zilwekeem.

Man ſchehl, ka Deews mani radijis par zilweku.

88. Ja, es tureju par neeeẜpehjamu kahdreiſ eeguht tik labu ẜirdi, ka waretu Deewam pateiktees par to, ka Wiņẜch mani radijis par zilweku. Zilweks teeẜcham ir wisaugſtakais radijums redſamâ paẜaulê, bet zaur grehku wiņẜch ir padarijis ẜewi par wisſemako. Lopu, putnu, ſiwju u. t. t. es ẜwehtiju wiņu ſtahwokli, jo wiņeem naw grehzīga daba. Wiņi naw padoti Deewa duẜmibai. Wiņeem naw jaeet elles ugunîs pehz nahwes. Es tadehł buhtu warejis preezatees, ja mans ſtahwoklis buhtu bijis kà wiņeem.

89. Tahdâ ſtahwoklî es ẜabiju ilgu laiku, bet kad atnahza eepreezinaẜchanas laiks, tad es dſirdeju ẜprediki par ẜcheem wahrdeem Sal. dſ. 4:1: „N e d ſ i, t u e ẜ i ẜ k a i ſt a, m a n a d r a u d ſ e n e, r e d ſ i, t u e ẜ i ẜ k a i ſt a. Toreiſ wiņẜch ņehma par ẜawu galweno preekẜchmetu ẜchos diwi wahrdus: m a n a d r a u d ſ e n e, par kureem wiņẜch pehz tam, kad bij taiẜijis maſu eewadijumu, iſweda ẜekoẜchàs dałas: 1. K a d r a u d ſ e u n k a t r a p e ſt i t a d w e h ẜ e l e i r K r i ſt u s d r a u d ſ e n e, j a a r i w i ņ a i n a w m i h l e ſt i b a s. 2. K r i ſt u s d r a u d ſ e n e b e ſ e e m e ẜ l a. 3. K r i ſt u s d r a u d ſ e n e, k a d n o p a ẜ a u l e s e e n i h d e t a. 4. K r i ſt u s d r a u d ſ e n e k a h r d i n a ẜ c h a n â u n b e h d â s. 5. K r i ſt u s d r a u d ſ e n e n o ẜ a h k u m a l i h d ſ g a ł a m.

90. Bet es no ẜahkuma neka nemantoju zaur to, kas tika ẜazits, tikai kad wiņẜch iſẜkaidroja zeturto dału, tad wiņẜch teiza: J a t a s t à i r, k a a t p e ſt i t a d w e h ẜ e l e i r K r i ſt u s d r a u d ſ e n e, k a d a r i

kahrdinaschanâs un behdâs, tad nabaga kahrdinata dwehsele, ja tew usbruhk un wajà kahrdinaschanas un Deewa waiga apslehptschanâs, tad domà par scheem diwi wahrdeem: tomehr „mana draudsene.“

91. Tà es gahju mahjâs un schee wahrdi man atkal nahza prahtâ. Un labi atminos, es tad saziju sawâ sirdi: *Kas man buhs, ja es domaschu par scheem diwi wahrdeem?* Tikko schis domas bij aisskahruschas manu sirdi, kad tee wahrdi sahka manu garu dedsinat: *Tu esi mana draudsene, tu esi mana draudsene,* wairak kà diwdesmit reisas; un wini tapa stipraki un karstaki un zehla manu galwu us augschu. Bet atrasdamees wehl starp zeribu un bailem, es jautaju: *Bet waj tas ir taisniba, waj tas ir taisniba?* Us ko man nahza prahtâ schis teikums: *Winsch nesinaja, ka tas ir pateesiba, kas zaur engeli notika.* Ap. d. 12:9. (Orig. tulk.)

Diwi wahrdi: mana draudsene, leek man luhkot us augschu.

92. Tad es sahku dot weetas tam wahrdam, kas ar spehku radija manâ dwehselê scho preezigo skanu: *Tu esi mana draudsene, tu esi mana draudsene, tu esi mana draudsene, un nekas tewi newar schkirt no manas mihlestibas.*

Mana sirds pilna preeka un zeribas.

Un zaur to mana sirds pildijâs ar preeku un zeribu un tagad es wareju tizet, ka mani grehki man tiks peedoti. Ja, es tagad tà biju eenemts no Deewa mihlestibas un schehlastibas, ka, atminos, nesinaju kà walditees, kamehr tiku mahjâs. Domaju, es buhtu warejis runat par Wina mihlestibu un isteikt Wina schehlastibu pee manis pat wahrnam, kuras lehkaja pa usarto lauku manâ preekschâ, ja tikai winas buhtu bijuschas spehjigas mani saprast. Tadehl es saziju sawâ sirdî ar leelu preeku: *Ak, man gribetos, ka man schei buhtu spalwa un tinte, es to tuhlin usrakstitu, eekams eju tahlak; teescham, es to neaismirsischu — pat pehz 40 gadeem.* Bet wai! jau preeksch 40 deenam es sahku atkal schaubitees un usstahdit jautajumus.

93. Tomehr schad un tad es wareju atkal tizet, ka ta bij pateesa schehlastibas atklahschanàs manai dwehselei, kaut gan es daudsi biju saudejis no winas dsihwibas un gara. Weenu waj diwi nedelas pehz schi, man stipri usmahzâs schi rakstu weeta: *Simani, Simani, redsi, satanam ir loti eegribejees juhs sijat.* Luk. 22:31. Daschreis tas tik spehzigi skaneja mani, ja, pat tik stipri sauza mani, ka reis pat pagreesu sawu galwu atpakal, domadams, ka teescham kahds zilweks buhs mani sauzis; atrasdamees tahlu, winsch ir sauzis tik skani. Bet, kà es pehz tam domaju, tas notika tapehz, lai usmudinatu mani us luhgschanu un modribu, tas nahza sagatawot mani us mahkoneem un wehtru, kas man taisijàs usbrukt; bet es to toreis nesapratu.

(Turpmak wehl.)

Teologijas daktera A. R. Toreja:

Swehtà Gara Persona un Darbs,

atklahts Rakstôs un personigâ peedsihwojumâ.

(8. Turpinajums).

15. Pateesibas Gars.

Sw. Gars top nosaukts par *pateesibas Garu* Jn. 14:17, „To pateesibas Garu, ko pasaule newar dabut, jo ta Winu neredsi, nedsi Winu pasihst; bet juhs Winu pasihstat, jo tas paleek pee jums un buhs eeksch jums“. (Sal. Jn. 15:26; 16:13). Sw. Gars top nosaukts par pateesibas Garu, tadehl ka Sw. Gara darbs ir lihdsdalit un dahwinat pateesibu teem, kas Winu usnem. To war redset no peedotàs weetas un, ja eespehjams wehl skaidraki, tad Jn. 16:13, „bet kad Winsch, tas pateesibas Gars, nahks, Tas juhs wadis us wisu pateesibu, jo Winsch no sewis pascha nerunàs, bet ko Tas dsirdès, to kas runàs un nahkoschas leetas jums pasludinàs.“ Wisa pateesiba ir no Sw. Gara. Tikai kad Winsch muhs mahza, tad mehs waram atsiht pateesibu.

16. Gudribas un sapraschanas Gars.

Sw. Gars top nosaukts par gudribas un sapraschanas Garu Es. 11:2, „Un us ta dusès ta Kunga Gars, *gudribas un sapraschanas Gars,* padoma un stipruma Gars, atsihschanas un Deewa bijaschanas Gars“. Schi wahrda nosihme ir tik skaidra, ka winu newajag tahlak paskaidrot. Jr redsams ka no leetoteem wahrdeem, tà ari no blakus teksta, ka Sw. Gara darbs ir dahwinat gudribu un sapraschanu teem, kas Winu usnem. Tee, kas usnem Sw. Garu, sanem „spehka“ un „mihlestibas“ un „wesela prahta“ (sawaldibas waj sapraschanas Garu, 2. Tim. 1:7).

17. Padoma un stipruma Gars.

Mehs atrodam scho wahrdu leetotu preeksch Sw. Gara eepreekschejâ gabalinâ peedotâ Rakstu weetâ. Schi wahrda nosihme ari ir skaidri redsama, Sw. Gars top saukts par „padoma un stipruma Garu“, tadehl ka Winsch dod mums padomu wisôs muhsu plahnôs un spehku winus iswest (sal. Ap. d. 8:29; 16:6, 7; 1:8). Mums ir tàs preekschteesibas sanemt pascha Deewa padomu wisôs muhsu plahnôs un Deewa spehku wisôs darbôs, kurus mehs preeksch Wina usnemamees. Mehs winus dabujam usnemdami Sw. Garu, padoma un stipruma Garu.

18. Atsihschanas un Deewa bijaschanas Gars.

Ari schis wahrds ir leetots jau peewestâ Rakstu weetâ (Es. 11:2). Ari schi wahrda nosihme ir skaidri

redſama. Sw. Gara darbs ir dahwinat mums atſihſchanu un radit eekſch mums bijaſchanu pret Jehowu, to bijaſchanu, kura parahdàs wiswairak Wina bauſchļu paklauſiſchanâ. Tas, kas dabu Sw. Garu, atrod preeku pee ta Kunga bijaſchanas (Eſ. 11 : 3). Schee nule minetee trihs noſihmigee wahrdi atteezas ſewiſchki uſ Sw. Gara ſchehlaſtibas darbu eekſch ta Kunga kalpa, t. i. eekſch Jeſus Kriſtus (Eſ. 11 : 1—5).

19. Dſihwibas Gars.

Sw. Gars ir noſaukts par dſihwibas Garu (Rom. 8 : 2, „Jo ta dſihwibas Gara bauſliba eekſch Kriſtus Jeſus mani ir atſwabinajuſi no grehka, un nahwes bauſlibas.“ Sw. Gars top ſaukts par dſihwibas Garu, tadehļ ka Wiņa darbs ir dot dſihwibu (ſal. Jņ. 6 : 63; Ez. 37 : 1—10). Wiſâ taî gabaliņâ, kur minetais wahrds ir atrodams peedotâ weetâ, ſahkot no Rom. 7 : 7, Pawils rahda ſtarpibu ſtarp Moſus bauſlibu, kura ir ahrpus zilweka, ſwehta, taiſna un laba, tas ir pateeſiba, bet neſpehziga, un ſtarp Deewa dſihwo Garu ſirdî, kurſch dod garigu un tikumiſku dſihwibu tam, kas tiz, un tà dara wiņu ſpehzigu iſpildit Deewa likumu praſibas, tà ka to, ko bauſliba weena pate neſpehj iſpildit, tadehļ ka wiņa zaur meeſu ir neſpehziga, to Deewa Gars palihdſ iſpildit, dodams dſihwibu tizetajam un eemahjodams wiņa ſirdî; tà tad bauſlibas taiſniba top peepildita eekſch teem, kas neſtaigà pehz meeſas, bet pehz Gara (Rom. 8 : 2—4). Sw. Gars top ſaukts par „dſihwibas Garu“ tadehļ ka Winſch dahwina garigu dſihwibu un tam ſekojoſchu uſwaru pàr grehku teem, kas wiņu uſņem.

(Turpmak wehl).

Iſ kahda mahzitaja atwadiſchanàs runas.

Weens no tagadejeem Amerikas ſchurnaleem atſtahſta ſekoſchu wehſturi iſ Dr. Landruma wahrdeem, weena no wiswairak paſihſtameem ſludinatajeem Seem.-Amer. Saweenotâs Walſtîs. Kahds mahzitajs, atſtahdams ſawu draudſi un pahreedams uſ zitu weetu, eeſahk ſawu atwadiſchanàs runu uſ ſapulzeteem ſekoſcheem wahrdeem: „Brahļi un mahſas, es atſtahju juhs. Es ſinu ka **tas Kungs** juhs nemihlè, tapehz ka neweens iſ jums naw nomiris un, azim redſot, neweenu iſ jums Winſch negrib ſawâ tuwumâ. Es ſinu, ka juhs nemihlejat **zits zitu**, tapehz ka neweens iſ jums naw prezejees. Es ſinu, ka juhs **mani** nemihlejat, tapehz ka juhs wehl neeſat man ſamakſajuſchi manu algu. Klahtbuhdamâ laikâ jau eſmu paſpehjis peeņemt preekſchlikumu pahreet uſ iſdewigaku weetu, — par zeetuma mahzitaju. Un nu ſchinî rihtâ es ņemu preekſch ſawa atwadiſchanàs ſpredika otro pantiņu iſ Jahņ. 14. nod.: **„Es no-eemu jums weetu ſataiſit.“**

Zereſim, ka muhſu draudſes buhs ruhpigakas par ſaweem ſludinatajeem, nekà ſchi Amerikas draudſe.

Iſ „Гость“ Lagſdiņu Peters.

Dſeedat tam Kungam!

Kora dſeeſmas ar notim, rakſteeni par kori un dſeedaſchanu.

A. Wihtoliņa:

Leepajas Pawila dr. kora zeļojums.

No Leepajas uſ Jelgawu — no Jelgawas uſ Rigu un atpakaļ.

Wiſpirms dabujam peenahzigu uſaizinajumu no Jelgawas draudſes zaur br. Laubertu, lai Leepajas Pawila draudſes koris aiſbrauktu uſ Jelgawu, un pirmâ un otrâ Waſaraſſwehtku deenâ ņemtu dalibu, wiņu draudſes ſwehtkôs pakalpodami ar to dahwanu, ko Deews mums ir uſtizejis. Par ſcho nopeetno un zehlo mehrki pahrdomajot un muhſu kora ſapulzê kopigi ſarunajotees nolehmam braukt, neſkatotees uſ daſchàm neehrtibam.

Pa to ſtarpu ari Rigas Golgatas Nams un br. Fetlers, dabujuſchi ſinat ka mehs buhſim Jelgawâ, nahkuſchi uſ domam, ka ari wiņeem buhtu wehrts, pee ſchis iſdewibas uſaizinat muhs uſ ſawàm Waſarſwehtku Ewangeliſazijas ſapulzem un tà ari wiņeem palihdſet wilkt ewangelijuma tihklu. Br. Fetlers ar br. Laubertu ſatikuſchees un weenojuſchees ſchahdâ kahrtâ: ka lai mehs Leepajneeki pirmo Waſ. ſw. deenu weeſotos Jelgawâ, bet otrôs un treſchôs ſwehtkôs Rigâ, Golgatas Namâ. Pehz kahdàm deenam dabujam wehſtuli no br. Fetlera par ſchahdu nokahrtojumu lihdſ ar uſaizinajumu wiſam muhſu korim un ziteem, kam intereſè Deewa walſtibas darbs, braukt ari uſ Rigu. Ar leelako preeku peeņehmàm uſaizinajumu, jo nu dabuſim redſet Jelgawu, Kurſemes galwas pilſehtu, Rigu, Widſemes galwas pilſehtu, un galwenais, wareſim ar daudſ ziteem brahļeem un mahſam pazelt augſti ta Kunga karogu.

Bet tà ka ar wilzeenu 3. klaſê brauzot, lihdſ Rigai un atpakaļ uſ Leepaju makſà 6 rubļi, tad iſwehlejamees braukt 4. klaſê, kas iſnahk uſ puſi lehtaki. Greeſamees pee weetejàs dſelſszeļa waldes ar luhgumu, lai mums atwehl braukt 4. klaſê. To mums ari apſolija, tikai muhſu wagoni tikſchot peekabinati pee pretſchu wilzeena, jo pa muhſu dſelſszeļeem likums neatwehlot 4. kl. braukt ar paſaſcheeru wilzeenu. Daſchu apſtahkļu dehļ, daſcheem dſeedatajeem bij japaleek atpakaļ, bet kahdi 60 dſeedataji un wairak kà otrtik lihdſbrauzeju, 1. junijà, ſeſtdeen, plkſt. 7,20 m. wak. ſehdamees ſawâ wilzeenâ un atſtahjam Leepaju. Lihdſigi pawaſara dſeedoņeem mehs dewamees uſ preekſchu ſtarp kalneem un lejam. Wiſeem mums weens mehrķis, weeni zenteeni, zaur ko brauzeens bij jo jauks. Murawjewâ bija jagaida wairak ka 4 ſtundas uſ wilzeenu, kurâ mums bij japahrſehſch. Bet labi ween bij. Te, kas wehlejàs dewa ſawai meeſai wajadſigo daļu un ziti gaiſminai auſtot lihdſ ar ſpoſcho ſauliti apſweiza Waſarſwehtku rihtu. Drihſ peenahk ari gaiditais wilzeens un mehs tuwojamees zeļa mehrķim. Jau eeraugam Jelgawas baſnizu tornus un namus; te ari muhſu wilzeens apſtahjas pee Jelgawas ſtazijas plkſt. 10,20 m. r. Jelgawas dr. newaredama ſagaidit muhs wajadſigâ laikâ,

rihta deewkalpojumu eesahkuse, bet usticibu us mums naw atmetuse: atsuhtijuse weenu brahli muhs sagaidit. Aiswaditi pee sapulzes nama, kahda drahka pagalmâ, jaukâ dahrsinâ, noleekam sawas zeļa somas un kaut zik no zeļa pihschļeem atswabinajuschees, ejam sapulzê. Br. Lauberts muhs eeraudsidams, pahrtrauz sawu sprediki un eerahda mums weetas apsehstees. Kautschu gan sapulze pilna, tomehr kautkā eeweetojamees ari mehs. Pehz sprediķa beigschanas br. Lauberts usaizinaja sawu kori atdot sawas weetas mums weeseem. Pehz rihta sapulzes tikam aiswesti pee br. un m. us pusdeenu. Pulksten 5 eesahkas swehtku isrihkojums, kurtad nu dseedaja gan abi kori kopâ, gan katrs par sewi. Sewischķi klausitajeem patika Leepajas seeweeschu koris, kuram sawas dseesmas bij pat jaatkahrto. Ari laba teesa deklamaziju tika nestas preekschâ, wiswairak no Leepajas jaunekleem un jaunawam. Bij eeradees ari br. Krauls no Wentspils, kura runa atstahja labu eespaidu. Drihs ween laiks aistezejis, stundenis jau rahda pahri par 9 wak. Gan leekas, buhtu labi wehl ta jauki kopâ preezatees un gawilet. Ari gudrais Salamans to tapat sapratis sazidams: „Weena deena ta Kunga pagalmôs ir labaka, nekà daudz tuhkstoschas zitas". Tomehr mums jaschkiras. Br. Lauberts no sawas puses ka ari draudses wahrdâ, mums weeseem wehl issaka pateizibu un leek pee sirds katram Jelgaweetim, kas kahdu weesi usnehmis, lai muhs apgahda ar kaut ko zeļâ us Rigu. Tas nu gan ir daudz prasits, bet kas wineem to preeku war leegt, jo wini sin, ka preezigu deweju Deews mihlo. Otrâ rihtâ plkst. 5.30 min. sapulzejamees stazijâ ar kahdeem pahri par 20 br. un m. Jelgawneekeem, kas ari brauks lihdz, sehschamees tais paschôs wagonôs, ar kureem atbrauzam, un pehz 6 atstahjam Jelgawu. Pehz 1½ stundas brauzeena jau tuwojamees Rigas preekschpilsehtai, Tornkalnam, scheit muhs kahdu stundu nokaweja, tà ka Dwinskas stazijâ, kur atkal sagaidija 2 br. no Golgatas Nama, eeradamees, kad jau plkst. bij pahri par 9. Daschi eesehdâs tramwajâ, kamehr ziti iswehlejamees eet kahjam, lai kaut zik redsetu Rigas jaukumus, greznos 5—6 stahwu namus. Pehz kahdas pusstundas eeraugam Golgatas Namu, isgresnotu ar 2 walsts flagam un weena, baltsarkana, augsti gaisâ, paschâ torni pliwinajas. Ihsti prahwa ehka (bijuse kreewu basniza). Azis usmetot, war jau nojaust, kahda winai nosihme. Zeļneeks, pa nesinamu zeļu eedams peenahk zeļa juhtis, redz stabu ar isteeptu roku un usrakstu, us kureeni schis un tas zeļsch aiswed. Tapat ari us Golgatas Nama, Kasarmes eelas puse, kreewu un latweeschu walodâs stahw: „Jesus Kristus asinis schķihsta muhs no wiseem grehkeem". Us stuhra leela gara Fetlera dseja: „Kad gadi nahk un gadi dilst". Us parades durwim: „Mehs sludinam Kristu, to krustâ sistu". Us wahrtahrpuse: „Tas Kungs lai swehti tawu ee-eeschanu; eekschpuse: Tas Kungs lai swehti tawu iseeschanu". Ejot pa schahdu zeļu, pateesi sasneegsi wajadsigo mehrķi. Par parades durwim eeejot pa labi ir tà sauktà „Gajus istaba," (3. Jahna 1. un 5. p.) Tad leelâ sapulzes sahle, preeksch apmehram 2000 zilwekeem. Otrâ galâ platforma, tad pakahpeniski us augschu kora eetaise, kur weeta kahdeem 300 dseedatajeem. No platformas pa kreisi, starp publiku un kori ir paaugstinata kanzele. Apaksch kora ir pahris guļamistabas ar eeeju no tur pat esoschas „Getsemanes sahles." Tad koridors, kehkis ar peeleekamo kambari, augschâ 6 dsihwojamas istabas. Muhs eewadija minetâ „Gajus istabâ." Sawas leetas nolikuschi ejam apkahrt pa pagalmu, „Getsemanes" sahlê, kur galdi klahti ar meesas baribu. Teekam usaizinati eebaudit, bet tà ka laika naw, nopelnijuschi ari wehl neesam, tad drihz ween ejam sapulzê, kur preeksch mums weetas nokahrtotas kori: Golgatas koris pa kreisi, Leepajneeki pa labi. Sapulze jau eesahkuses. Paschlaik Golgatas koris, dseed wairak dseesmas, mandolinu un gitaru pawadibâ; ļoti patihkami. Tad Golgatas koris nodseed apsweizinaschanas dseesmu, pehz tam Leepajneeki dseed:

Ta Kunga swehta draudsiba muhs augsti aplaimo,
Jo beswiltiga mihliba muhs scheitan saweeno.
Ak brahli, kopsim saiti scho, ta muhsu pilniba,
Kaut tahlu schķirteem jadsihwo, mums paleek weeniba.

Pehz tam Fetlers tura sprediķi, ļoti gaischi Deewa wahrdus paskaidrodams un zaur Deewa schehlastibu katram klausitajam pasneegdams pamahzibas un eepreezinaschanas wahrdus. Pehz rihta sapulzes, lihdz plkst. 5 kopiga pusdeena. Pehz plkst. 5 eesahkas otra sapulze. Tika salaulati br. Krauls no Wentspils ar m. Juliju Weinberg no Jelgawas. Tad turpinajàs nopeetnas swehtischanas sapulzes.

Neesmu zeenigs schis sapulzes jo eejoschaki aprakstit, zeru, par to zits kahds pasinos, bet ļoti labâ atminâ mums paliks schis swehtigas sapulzes. Zaur br. Fetleri tas Kungs bij mums bagatu galdu klahjis. „Tas Kungs mums lika apsehstees un apkahrt eedams, mums kalpoja." Sirds wareja gawilet:

„Ak, es kehnischkais behrns, ak, es kehnischkais behrns,
Zaur Jesu es sinu, ka es Kehnina behrns."

Leelu atsinibu ari ispelnijàs Golgatas draudse: wisa eekahrta ļoti preekschsihmiga. Wisi weesi, kahdi un zik ari wini nebuhtu, pehz eespehjas tika us to labako apgahdati tà ehschanas sinâ pee kopiga galda, kà ari ar nakts guļu, gan pee brahleem dsihwokļôs, gan ari pee basnizas esoschâs telpâs.

Treschâ swehtku rihtâ bija Golgatas dahrsâ kopigs brokasts ari preeksch nabageem, bez tautibas un tizibas schķiru nosihmes, kas jau eepreeksch bija issinots. Tam sekoja Golgatas Nama dahrsa eeswehtischana. Br. Fetlers runaja peemehrotus ļoti nopeetnus Deewa wahrdus, bij ari daschadi ziti preekschnesumi, un daudz dseesmas tika dseedatas. Tapat ari pehzpusdeenâ basnizâ: peedalijàs daschi ridseneeki ar daschadeem preekschnesumeem, br. Krauls no

Wentspils un leepajneeki; katrs kalpoja ar to dahwanu, ko winsch zaur schehlastibu no ta Kunga dabujis. Tà eeksch ta Kunga preezadamees un zitu ustaisidami pawadijàm schis pahris deenas. Bet nu, par noschehloschanu, bij peenahzis laiks atkal schkirtees. Kaut gan schahdas sapulzes te Golgatas Namâ wehl turpinajàs wisu nedelu, bet leepajneekeem wairs nebij eespehjams palikt.

Nobeigušchi wakara sapulzi, wehl eebaudijuschi meesas baribas, sirsnigi atsweizinajamees: „Ar Deewu, Golgata, tawâ paspahrnê tikdauds laba baudijàm! Tew ir zehls mehrkis, dauds labas sehklas tu esi sehjuse; tizi un zerê, plauja buhs bagata!" Pawaditi no br. Fetlera un wairak brahleem un mahsam, 1/2 11 ejam us staziju. Kamehr muhsu wilzeens nokahrtojas, dabujàm usgaidit. Plkst. 3 naktî atstahjàm Rigu. Tà ka muhsu „ahrtwilzeenam" bij usdewums pee daschàm stazijàm atstaht un atkal nemt lihds zitus wagonus, tad daschas stundas warejàm pabuht salumôs. Daschado pahrmainu dehl schis brauzeens bij jo interesants. Tà no Rigas lihds Murawjewai. No Murawjewas lihds Leepajai atkal loti steidsoschi muhs wisinaja; pee daschàm stazijàm kahdas minutes peetureja, pee zitàm atkal nemas. Leepaju apsweizam wakarâ plkst. 11.

(Nokawets ne zaur eesuhtitaja wainu. Red.)

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

Profesora Henrija Drumonda:

Augschana.

„Waj weeglums naw itkâ rakstits us wiseem leeleem darbeem? Waj wini mums skaidri nesaka newis: „Scheit ir peeliktas leelas puhles," bet „Scheit ir darbojees leels spehks?" Newis mirstigu nogurumu, bet deewigu spehku mehs atrodam wisâs warenâs leetâs, un tas ir tas, ko mehs tagad negribam atsiht, domadami, ka mums jadara leelas leetas ar dselss steenu un sweedru palihdsibu; bet wai! mehs neko tà nesasneegsim, ka tikai, pasaudesim daschas mahrzinas no sawa smaguma."

Reskins.

„Nunquam aliud natura, aliud sapientia dixit." (Daschreis daba runà weenu, un zilweku gudriba zitu).

Juwenals.

„Mahzaitees pee pukem laukâ, kà tàs aug."

Kalna sprediķis.

Sawadu nosihmi schai lekzijai no Jesus luhpam peeschkir tas, ka Winsch netikai ilustrazijâ leetoja pukes, bet Winsch pats tàs bij radijis. Tas ir tàpat, itkâ kahds isgudrotajs aprakstitu sawu isgudroto maschinu. Winsch radija ari mani — pehz weena un ta pascha plaschâ prinzipa. Abus — zilweku un puki, Winsch dsihi eestahdija Deewa gahdibâ; bet tà ka zilwekeem nahkas gruhti mahzitees pascheem no sewis, tad Winsch aisrahda us scho lihdsradijumu, lai mehs mahzitos west swabadu un dabisku dsihwi, dsihwi, kuru Deews pats preeksch mums atwehrs, bes muhsu ruhpeschanâs, tà kà Winsch atwer puki. Jo Kristus wahrdi naw tikai wispahrigs usaizinajums apluhkot dabu. Zilwekeem naw jaskatas us pukem, apbrihnojot tikai winu skaistumu, sapnojot par winu maigumu un kahtinu un lapu daikumu. Winsch leek wineem luhkotees, kà tàs aug — kà bes ruhpem un bailem puke isplaukst, kà bes auschanas winas lapinas ir isaustas, kà bes puhlem paschi no sewis sawehrpuschees mahksligee audi, un kà bes jebkahdàm gruhtibam waj suhdischanam wisa puke lehni nahza pilnigi gatawa no Deewa rokam ar leelaku godibu nekà pats Salamans. „Tà," Winsch saka, nostahdidams to kà neapstrihdamu leetu, „jums zaur ruhpesteem weenmehr ustraukteem kaudim jaaug. Jums ari naw nemas jabehdajas par juhsu dsihwi, ko ehdiseet, ko dserseet, jeb ko gehrbsatees. Jo ja Deews tà apgehrbj sahli laukâ, kas schodeen stahw un rihtu top eemesta krahsnî, waj tad ne dauds wairak juhs? Ak juhs mastizigee!"

Schi dabas mahziba bij kautkas gluschi jauns tai laikâ; bet tagad wisi zilweki, kam ir kaut „masa tiziba," ir mahzijuschees scho meerigas dsihwes kristigo noslehpumu. Pat bes schis lihdsibas par pukem, pagahtnes kluhdas ir mahzijuschas leelako dalu no mums redset, zik sekigi ir par welti behdatees un buht nemeerâ, un mehs esam atmetuschi tàs domas, ka zaur suhdischanos mehs waretu peelikt sawam augumam kahdu olekti.

Bet tikko mehs esam nostiprinajuschi sawu dsihwi schai meerigâ pakahwibâ us Deewu, kad jau sahkas jaunas un nopeetnakas ruhpes. Schoreis mehs behdajamees ne par meesu, bet par dwehseli. Preeksch laizigàs dsihwes mehs par preekschsihmi nehmam pukes, bet kà lai peeaug gariga dsihwe? Kà lai mehs topam par labakeem zilwekeem? Kà lai mehs peeaugam schehlastibâ? Zaur kahdu suhdischanos mehs peeliksim olektis sawam garigam augumam lihds sasneegsim „Pilniga Zilweka" pilnibu? Un tà kà mehs labi nesinam, kà to darit, tad wezàs ruhpes nahk atkal atpakal, un muhsu eekscheja dsihwe atkal ir noschehloschanas un moku pilna zihna. Galu galâ mehs sawu suhdischanos esam tikai pahrzehluschi no meesas us dwehseli. Muhsu zenschanâs pehz garigas peeaugschanas leekas buht tikai kluhdas pehz kluhdam, un tai weetâ, kur jabuht peeaugschanai swehtuma skaistumâ, muhsu dsihwe ir pilna deenischku sirdsehpju un pasemojumu.

Eemesls tam ir loti saprotams. Mehs esam aismirsuschi lihdsibu par pukem. Pahrmehrigas puhles peeaugt ir pareisas sawâ zentibâ, bet gluschi nepareisas prinzipâ. Ir tikai weens augschanas likums, kà preeksch dabigàs, tà preeksch garigàs augschanas, preeksch dsihwneeka un stahda, preeksch meesas un dwehseles, jo augschana ir organiska parahdiba. Un likums preeksch

peeaugschanas schehlastibâ ir atkal tas pats: „Mahzaitees pee pukem laukâ, k â t â s a u g."

Peemehrojot analogiju no meesas us dwehseli, wajaga greest usmanibu us diwi leetam pukes augschanâ, us diwi raksturigeem wilzeeneem pee katras augschanas:

Pirmais, paschiszelschanâs.

Otrais, noslehpumainiba.

I. Paschiszelschanâs. Ir trihs awoti, is kureem smelt peerahdijumus brihwprahtigai augschanai. Pirmais ir sinatne. Un winas peerahdijumi ne zaur ko neteek tik labi isteikti, ka zaur Jesus wahrdeem. „Pukes aug," Winsch saka, „paschas no sewis; ne winas strahdâ, ne winas wehrpj," t. i. winas aug automatiski, paschas no sewis, bes ruhpeschanâs, bes suhdischanâs, bes domaschanas. Schis likums ir peemehrojams wisur: pee stahda un pee dsihwneeka, pee meesas un pee dwehseles. Behrns, peem., aug bes ruhpeschanâs. Weens waj diwi weenkahrschi noteikumi teek ispilditi, un augschana eet spehkâ. Winsch tik pat maf domâ par noteikumeem, kâ par isnahkumu; winsch ispilda noteikumus paraduma pehz, isnahkums seko dabigi pats no sewis. Abas leetas eet us preekschu gadu no gada, bes ka winsch tur ko daritu, un pat bes wina gribas. Neweenam neeenahktu prahtâ t e i k t behrnam, lai winsch aug. Ahrstam naw rezeptes preeksch augschanas. Winsch war pateikt, kâ augschanu war aisturet waj winai kaitet, bet pascha augschana naw kontrolejama; ta ir weena no tâm nedaudsâm un tadehl loti eewehrojamâm leetam, kuras Daba patur pate sawâs rokâs. Un gluschi tàpat neweens dwehseles ahrsts newar kautko parakstit preeksch garigas augschanas. Tas ir jautajums, kuru wisbeeschak winam leek preekschâ, un kuru winsch wisbeeschak atbild nepareisi. Winsch war parakstit wairak nopeetnibas, wairak luhgschanas, wairak paschaisleegschanos jeb wairak kristigus darbus. Tee wisi ir derigi lihdsekli, bet ne preeksch augschanas. Newis itkâ wini neweizinatu augschanu; bet dwehsele aug kâ puke bes puhlem, bes ruhpem, pat bes domam. Deewbijigas dsihwes preekschrakstu grahmatas ar sareschgitâm pamahzibam preeksch us preekschu eeschanas tizigâ dsihwê daritu labi, ja winas atgreestos pee dabas weenkahrschibas; un nopeetnâs dwehseles, kuras swehtischanâs weetâ zaur tizibu zenschas pehz swehtischanâs zaur zihnischanos, isbehgtu daudz pasemoschanam, ja winas mahzitos botaniku is kalnasprediķa. Teeschâm n e w a r buht ziti noteikumi preeksch augschanas. Tas ir dsihwibas darbs. Un mehginat l i k t kahdai leetai augt ir tikpat neprahtigi, kâ palihdset uspluhdeem pazeltees waj saulei uslekt.

Otrs peerahdijums, kâ augschana noteekt pate no sewis, ir wispasaules peedsihwojumi. Behrns netikai aug bes puhlem, bet winsch ari neaug, lai kâ winsch puhletos. Neweens zilweks zaur suhdischanos newar peelikt ne olekti sawam augumam, neds ari kahds zilweks zaur puhleschanos gar sawu dwehseli war tikt lihdsigaks tam Kungam Jesum. Pats Kristus nesasneedsa sawu pilnibu zaur darbeem, un tas, kas domâ sasneegt tos noslehpumainos augstumus zaur nemeerigam puhlem, pateesibâ tikai attahlinas no wineem. Kristus dsihwe usplauka pate is deewischkas sehklas, kura bij eestahdita paschâ Wina dabâ un attihstijâs tikpat dabigi, kâ puke is pumpura. Puki war pakaltaisit; bet weenmehr warês pasazit, ka ta ir mahksliga puke. Zilweku war isweidot is waska, tomehr neweens pats nekluhdisees usrahdit starpibu starp winu un dsihwu zilweku. Un gluschi tahda pat starpiba ir starp dabigu augschanu tizigâ kristigâ dsihwê un winas moralisko kopiju (nowilkumu). Weens ir dabigs, otrs mechanisks. Weens pateesi aug, otrs ir peepe.

Pehz modernâs biologijas, ta ir ta ihstâ starpiba starp dsihwu un nedsihwu, starp organismu un kristalu. Dsihws organisms aug, nedsihws kristals paleelinajas. Pirmais dsihwi aug no eekscheenes, otrs peeweeno jaunas dalas no ahreenes. Sche ir wisa starpiba starp tizigu kristigaju un moralistu. Tizigajs strahdâ no eekschpuses, moralists no wirspuses. Weens ir organisms, kura sirdî no dsihwa Deewa ir eestahdits dsihwibas dihglis. Otrs ir kristajs, warbuht loti skaists, bet tomehr tikai kristals, — winam truhkst augschanas dsihwiba.

Un scheit war ari redset to, kas daschreis gruhti saprotams, kapehz pestischana no pirmâ sahkuma nekad naw teeschi sakarâ ar tikumibu. Tas naw tapehz, ka pestischana neprasa tikumibu, bet tapehz, ka wina prasa tik augstu tikumibu, ka moralistam winu nekad nesasneegt. Pestischanas mehrkis ir pilniba, Kristum lihdsigs prahts, raksturs un dsihwe. Tikumiba ir zelâ us scho pilnibu; wina warbuht teek winai tuwu, bet wina nekad to newar sasneegt. Tikai dsihwibai tas ir eespehjams. Tas prasa milsigu dsineja, augschanas, un schkehrschlu pahrspehschanas spehku, lai sasneegtu pilnibu. Tadehl zilweks, kurâ ir schis leelais weidojoschais spehks — dsihwiba, ir tuwak mehrkim nekâ zilweks tikai ar morali. Pehdejais nekad newar aissneegt pilnibu; pirmajam w a j a g aissneegt. Jo dsihwibai jaattihstas pehz sawas preekschbildes; un tâ kâ wina ir dihglis no Kristus dsihwes, tad winai jaattihstas lihds K r i s t u m. Tikumiba, wislabakâ gadijumâ attihsta raksturi us weenu waj diwi pusem. Wina war padarit pilnigu weenu waj otru tikumu, bet wina newar wisus padarit pilnigus. Sewischki winai neisdodas peeschkirt pilnigu harmoniju wisâm dalam, to pilnigo saskanu wisam orkestrim, kas ir dsihwes raksturigais wilzeens. Pilnigâ dsihwe naw tikai pilnigu spehju pahrwaldischana, bet ta ir — pilnigas spehjas, pilnigi saskanotas weena ar otru un wisas zensdamâs pehz weena mehrka, pehz wisa organisma pilnigas darboschanâs. Naw teikts, ka raksturs attihstisees wisâ pilnibâ schai dsihwê. Tas par daudz ihss laiks preeksch tik brihnischkigas attihstibas. Schai pasaulê ir redsama tikai wahrpa bes graudeem; daschreis tikai masais, tomehr daudz apsoloschais asninsch. Smeeschanas par tiziga

zilweka nepilnibam ir gekiga. Asns ir kautkas neezigs. Papreekſch winſch aug łoti tuwu semei. Winu beeschi apklahj dubłeem, lausch, samin kahjam. Bet winſch ir dsihws. Leelais nedsihwais akmens blakus winam atstahj daudſ leelaku eespaidu; tomehr winſch nekad nebuhs kautkas zits kà akmens. Bet schis masais asns — w e h l n a w a t s p i h d e j i s, k a s w i n ſ ch b u h s.

Pahrleezinajuschees, ka augschanu war salihdsinat tikai ar dsihwu automatisku darbibu, ir gandrihſ leeki meklet kahdu treſcho peerahdijumu iſ Sw. Raksteem. Winds augschana allasch aprakstita fisiologijas walodâ. Atdsimuse dwehsele ir jauns radijums. Tizigajs ir jauns zilweks eekſch Kristus Jesus. Winſch arween peeleek tàs „olektis“ sawam augumam, kà tas wezais zilweks. Winſch ir eesaknots un usbuhwets eekſch Kristus; winſch paleek taî wihnakokâ, un tur palikdams, beſ strahdaschanas un wehrpschanas, nes augłus. Ar wahrdu sakot, tizigais, lihdsigi dsejneekam, ir dsimis, un ne isgatawots; un wina rakstura augłi naw fabrikâ taisiti, bet dsihwas leetas, darbi, kas ir isauguschi no apslehptàs sehklas, dsihwà Gara augłi. Tee naw schi klimata raschojums, bet ir saulainakas semes tropiskee stahdi.

(Turpmak beigas).

Stahsti, dsejas, apraksti.

H. R e d i n a:

Raksti par Ameriku.

Ewangelisti.

Praweeschi, jeb kà winus tagad sauz—ewangelisti—kristigâs draudsês naw pahrak daudſ. Tee ir no leelakàs kristigo dałas łoti mekleti, zeeniti un mihleti. Deenas laikraksti pa leelakai dałai runà ar atsinibu par teem, eewehrodami leelo labumu, kahdu tee dara apkartnei, pilsehtam un walstim. Schuhpiba, besgodiba, sahdsiba, un netikumi zaur winu darbu top masinati; zeetumu, slimneeku un wahjprahtigo namu eedsihwotaju skaits pamasinats; lihdſ ar to ir eespehjams sogu, polizistu u. z. eerehdnu skaitu pamasinat, zaur ko łaudim masak nodewas jamaksà. Skolas, isglihtiba un turiba tur pawairojas, kur ewangelists ar beedreem ee-eet. Turpreti tajâs weetâs łoti zeeſch dsertuwu, bruhschu, netiklibas un spehłu namu ihpaschneeki. Tadehł ari schee, winu akzionari un kundes łoti eenihd ewangelistus un tos issmej tapat, kà wezos laikos praweeschi tapa issmeeti un kà pats tas Kungs ar saweem mahzekłeem tapa saimots (2. Kehn. 9 : 11, Jud. 8 : 48, Mat. 5 : 10—11).

Kur draudses lihdſ beidsamam atdsisuschas, winu lozekłeem wairs naw wałas basnizu apmeklet, bet gan tikai teatri waj parkus; kur teem wairs naw wałas Bibeli lasit, bet tikai pasakas un romanus; kur wairs naw wałas Deewu luhgt, bet tikai kahrtis un biljardu spehlet; kur tee schehlojas par draudses kopejeem u. z., bet slawè dsertuwu turetajus; kur mahzitaji tos lihdſ galam nogurdinajuschi ar tikumibas mahzibam beſ Deewa, beſ Kristus un beſ Swehta Gara, tur tad draudses aizina ewangelistus, lai łaudis atkal taptu uswesti uſ kristigeem pamateem. Tee ari luhko dabut mahzitaju, kas tiz atgreeschanai un ewangelisazijai un tad usaizina ewangelistu, kas lai mahzitajam palihdſ. Un brihnischkas pahrmainas eestahjas. Łaudis sahk atkal lasit Deewa wahrdu ikdeenas, luhgt Deewu, leezinat no Jesus, apmeklet sapulzes, swesch i nahk pa simteem un klusâ krehslâ eetihtà basniza sahk pilditees dsihwàm dwehselem. Jauneescheem rodas preeks apmeklet slimus, noturet mahju sapulzes un pulzinat behrnus swehtdeenasskolâ. Tuksnesis top par augligu oasi.

Wezakais no eewehrojameem amerikanu ewangelisteem ir Dr. theol. R. A. T o r r e y's. Winſch ir nopeetnis, Deewam nodewees, sirms, 70 gadus wezs, meesâs patuklis wihrs; bet wehl deesgan energisks ar mihksti skanu tenora balsi un drusku sawadu akzentu. Wina skateens leezina par pilnigu ustizeschanos Deewam un par pilnigu pahrleezibu, ka dwehselem jatop glahbtàm un ka tàs taps pestitas. Winam ir sawa noteikta atsihschana par Swehteem Raksteem. Ta isdweſch iſ wiseem wina preekschnesumeem. Laiks, ko jaunu raschot, preekſch wina leekas jau pahrgahjis. Winſch tautâ nahza pasihstams kà Moody ewangelistu skolas pirmais profesors. Daschas wina grahmatas wehl tagad tur leeto. Schinî skolâ mahza, ka Bibele ir Deewa wahrds. Schahda mahziba allasch atraduse atskanu pateesôs kristigôs. Ka winas galwenais wadons tas tapa usaizinats daudſ weetâs — starp tàm ari uſ Angliju — turet ewangelisazijas sapulzes. Tas bij isaudsinajis jaunus profesorus, weetas ispilditajus. Pehdigi tas padewàs usaizinajumeem un Swehta Gara skubinajumam — nodotees ewangelisazijas darbam, lai gan tas ari wehl tagad skaitas kà Moody Instituta goda presidents. Simteem tagadejo sludinataju, misionaru un ewangelistu, kas nahkuschi iſ wina skolas, ir daudſ swehtigu atminu.

N o r t h f i e l d ê, kur ir pagahjuschà gadu simtena leelà ewangelista D. L. Moody kaps, tur tagad ik wasaras Dr. Torrey's wehl wada daschus mehneschus Bibeles studijas un swehtischanas sapulzes, uſ kuràm eerodas simteem mahzitaju un tuhkstoscheem zitu kristigaju. Wina grahmatas ir wispahri mihletas, pirktas un lasitas.

Los Angeles ir tahda weeta, uſ kureeni dodas wezigi łaudis pawadit pehdejos gadus winas labâ patihkami siltâ gaisâ. Tadehł tad ari tureenes Bibeles skola pasteidsas Dr. Toreju eewehlet par sawu galweno profesoru, kuru amatu tas peenehma. Tuhkstoscheem wahju tizigo zaur winu tapuschi spehzinati un padewuschees Swehta Gara wadischanai. Winſch mahza daudſ par Swehtu Garu. Klibotaji uſ abàm pusem nostahjuschees preekſch Kristus. Grehzineeki ir atgreesti. Kahda

latweeschu jaunawa man sazija, ka kamehr Toreja ewangelisazijas sapulzê, Filadelfijâ dseedata klusâ balsi usaizinajuma dseesma — nahkt pee Jesus — un Toreys sauzis nahkt sapulzes preekschâ wisus, kas grib peederet Jesum, ta newaresusi ilgak pretotees Swehtam Garam. Tai bijis janahk un jakriht us zeleem pee Jesus kahjam, jaisluhds grehkus un japakaujas us to Kungu Jesu kà sawu Pestitaju un grehku Deldetaju.

Katram ewangelistam zeko lihds wismas weens korwadonis-dseedatajs. Ta usdewums ir sapulzês sahkumâ ap pusstundu wadit draudses, kora, kwartetu un solo dseesmas, pa kuru starpam top ari lasits un luhgts.

Dr. R. A. Toreja dseedatajs bij C. M. Aleksanders. Tas bij dseedaschanu un musiku studejis Moody institutâ un ir dsihws kristigajs ar leelàm spehjam wadit kora un draudses dseedaschanu. Winam paschain naw nedz wisai spehziga, nedz ari skaista balss. Tas tapa slawens zaur zeloschanu kopâ ar Dr. Toreju. Atrasdamees Anglijâ, tas iswehlejàs pateesu kristigu jaunawu par dsihwes beedreni. Tà kà Dr. Torejs beidsamâ laikâ paretak wada leelas ewangelisazijas sapulzes, tad Aleksanders ir tapis ewangelistam Dr. Tschapmanim par galweno dseedaschanas wadoni.

Dr. W. Tschapmans bij leelas Presbiterianu draudses mahzitajs un strahdajis ar sekmem. Paklausot eekschkigam skubinajumam, tas kluwis par zelodamu ewangelistu. Tas buhdams plezigs augumâ ar nopeetnu waigu, gandrihs nekad nesmaididams mums rahda praweeti — pawehlneeku. Balss tam ir deesgan spehziga. Wina usstahschanàs eedwehsch zeenibu. Winsch rahj un beedina bahrgi weenaldsigos wilzinadamos grehzineekus; ir ihss un noteikts. Winsch ir organisators, top zeenits no wiseem un sewischki mihlets starp eewehrojamàm schkiram. Wina wadibâ pehdejâ laikâ top sarihkota weselu apgabalu waj leelpilsehtu ewangelisesch ana, pee kam winam palihds ap 30 un wairak ewangelisti—mahzitaji no daschadàm tizibas schkiram, turedami masakas ewangelisazijas sapulzes wisôs ta pilsehta eezirknôs starp peeauguscheem un behrneem, kur Tschapmans wada kahdâs milsu telpâs leelàs sapulzes.

Wina darbineeku pulkâ ir ari A l e k s a n d e r a kundse, isglihtota misionareene, wada ihpaschas seeweeschu sapulzes pa to laiku, kamehr Tschapmans wada wihreeschu sapulzes un pehzsapulzês ta darbojàs kà kristiga strahdneeze. Reis tahdâ gadijumâ man isnahza ar winu parunatees mahzu walodâ. Wina nodibinajuse tà sauzamo „Wispasaules Kabatas Jaunderibas ligu“, kuras beedru usdewums ikdeenas nehsat lihds Jaunderibu, no tàs lasit weenu nodalu un ewangelijus dahwinat ziteem. Par winu stahsta ari, ka ta nesuse upuri, noskuhpstidama kahdu netiklu, netihru dsehraja seeweeti un tà to zaur mihlestibu peewedusê Jesum.

Kalnu Jekaba:

Tik pa schauro zelu.

Tik pa schauro zelu
Eji tahlak, draugs,
Nebihstees tos dadschus,
Kas tew zelâ augs!
Pat ja senee draugi
Tewi neewà, nihst —
Noslauk asarinas,
Kas pahr waigeem lihst!

Tik pa schauro zelu
Nesams ir taws krusts,
Kas no Pestitaja
Golgatâ ir justs. —
Ja kahds saimo tewi,
Luhds par winu, draugs,
Luhds — kaut ari sahpês
Pahrpluhst as'ru trauks. . .

Tik pa schauro zelu
Aissneegs semi to,
Ko sche sahpju behrni
Sauz par laimigo.
Ja tur gribi Jesum
Muhscham peederet,
Tad tew scheitan w i s u
B u h s T a m u p u r e t ! — —

P. Lauberta:

Usmostees!

Meld.: „Eekschâ nahz“.

Usmostees, usmostees,
Stiprini to, kas grib mirt,
Tawi darbi nepilnigi,
Tawi pamati sahk irt;
Tew tas wahrds ir, ka tu dsihwo,
Bet Deews teiz, ka esi nomiris.

Peemini, peemini,
K à tu esi dabujis;
Turi sawu mantu zeeti,
Atgreesees, pirms saudets wiss!
Esi nomodâ un sini,
Katrâ brihdî nahkt war Winsch, tas Kungs.
Peemini, peemini!

Uswari, uswari,
Baltas drehbes buhs taws gehrbs.
Schkihstits, masgats, balts kà senak,
Taps taws apgahnitais tehrps.
Isdeldet jau tawu wahrdu
Grib — ak wai — no Dsihwibsgrahmatas.
Uswari, uswari!

11. aug. 1913.

Mums raksta:

...Weens ar Jums tai atsihschanâ, ka wisi spehki japeeleek pee Latweeschu tautas garigas pamodinaschanas.

Jelgawâ. A. Bernewitzs, generalsuperintendents.

Issaku sawu sirsnigako pateizibu par „Kr. Wehstn.". Es domaju, ka naw zita tahda laikrakstа garigai pamoschanai, kas spirdsina katra zilweka dwehseli. E. S.

Ta Kunga meers ar Jums, lai gan ka sweschineeks, tomehr pasihstams. To Juhs jau sinat ka tagad daudsâs weetâs kristigâ draudse ir eesnaudusees garigâ meegâ, tapat muhsu draudse; wisi waid, wisi nopuhschas, itkâ seewa, kam dsemdeschanas laiks nahk, bet naw spehka dsemdet. Daudf reif esam runajuschi Juhs eeluhgt, bet ziti saka: „winsch jau nenahks, winsch tik eet leelâs pilsehtâs; muhsu draudse preeksch wina par masu." Bet ja tas tâ ir, tad tas nesaskan ar Deewa wahrdu: Eita pa wisu pasauli." Karnela namâ bija daudf masak nekâ muhsu —s draudsê, bet Peteris us winu luhgumu eet. Es ka —s draudses wezakais esmu jau 42 gadus, — wajadseja peeaugt pilnigi Kristum lihdsigi, bet sajuhtu pee sewis garigu diloni, tas ir us nahwi, — ne us muhschigu dsihwoschanu. Kaut ari muhsu sludinatajs sludina ar asaram, bet mehs esam kâ tahdi, kas gul. To sauzeja balsi gan dsird, bet neusmostas. Tadehl Jums rakstu tagad weens pats un tizu, ka Juhs man atbildeseet, waj ja jeb ne. Daudsi Juhs tura par lepnu, es to netizu. Daudsi gaida Juhs ar issalkumu, kas no Jums pamodinati. Tee sauz: nahz un palihdsi mums, un ja weens atgreeschas, — kahda tad lihgsmiba debesis, bet ja wisa draudse usmostas atkal pee pirmâs mihlestibas, — waj to preeku war kahds aprakstit. Es netizu tam tauschu teikam, ka juhs esat lepni un nenahkseet. Bet ja Juhs staigajat Petera un Pawila garâ, tad Juhsu sirds degtin deg eet un sludinat. Ta Kunga meers lai ir ar Jums. Us redseschanos. E. P. M. K.

Peesihme. Preezajos par ilgoschanos pehz dsihwibas un pamoschanas schî brahla sirdî. Warbuht isdosees pee Jums nokluht, un kopâ luhgt pehz swehtibam, ka ari runat no Deewa schehlastibas. W. F.

Mihlais br. Feller!

Pateizos Jums par sanemto wehstuli. Weenas deenas swehtischanâs sapulzes Wentspilî dewa man zitu wirseenu. Sw. Gars darija eespaidu us mani un es luhdsu: nahz eemahjo manî us wiseem laikeem. No ta laika Sw. G. mani naw atstahjis. Man jauna pasaule atwehrusees un es skatos us leetam zitadi, nekâ agraki. Tagad ar swehtu nopeetnibu eegremdejos Sw. Rakstôs ar luhgschanu, lai Sw. G. tos isskaidro un ir mums Pamahzitajs. Tagad wehlos personigi swehtitees tam Kungam un man schehl grehzineeku. Prasu Pestitajam, to lai daru, lai kahdus glahbtu, lai winus peewestu Jesum. Schai laikâ esmu pahrdsihwojis zihninus sawâ eekscheenê un isaizinajis daschu muhsu draudschu lozeklu usbrukumus. Ja es buhtu pakritis grehkâ, pee dascheem usbrukums nebuhtu leels, bet tagad „pretineeks" redf ka es gribu winam skahdet, un to winsch negrib peelaut. Tagad man jasludina zitadi, jo redsu tukschumu un peewilschanos muhsu laudis. Esmu apnehmees Jesum atdotees ar sirdi un prahtu, lai Winsch, mans Kungs, mani rihko. Es sinu, ka man wehl daudf jamahzas un no saweem dabas tikumeem jaatswabinajas, kamehr Winam lihdsinatos. Bet tas Kungs pabeigs to labo darbu, ko Winsch pee manis eesahzis. Loti wehletos buht Rigâ, bet nesinu waj buhs eespehjams, Piltenê gan buhschu diwas swehtku deenas, warbuht pehz tam ari Rigâ.— Mihlo br. Fetler, waj newaretu wehl rudenî oktobrî, nowembrî waj dezembrî sarihkot swehtischanos sapulzes Wentspilî un Piltenê. Tikai schinîs mehneschos, semkopi ari warês peedalitees no attahlakàm weetam. Paturat to atminâ, mehs ari luhgsim Deewu, lai isdodas. Juhs newarat katru weetinu us semem apmeklet, un semkopi newar wasaras mehneschôs atswabinatees. Septembris ir wehl weens no semkopa wisleelakeem darba laikeem.

„Kristigs Wehstnesis" pateesi stahw sawâ wehrtâ augstumâ. Winsch sneedf to, ko mums jau sen wajadseja un kas mums wehl nebija tà dots. Lai tas Kungs swehti! Juhsu A. Edbergs.

— Daschi no muhsu lasitajeem newar sludinat, dseedat, waj seedot daudi lihdsekius Deewa walstibas darbâ. Tahdus usaizinam swehtitees brihnischkajam luhgschanas darbam. Bet luhgt wajadligs ar wiseem. Nodalâ «Mums rakstа» atrodas daudi preekschmetu, par kureem ir jaluhdi Deews. Nemat to pee sirds. Eeteizam katram luhdsejam eekahrtot few ihpaschu masu luhgschanu grahmatinu, kurâ peesihmet wisas tâs wajadsibas, kuras juhs sastopat, lasot schis linas, ka ari zitas, un tad nesat tâs ikdeenas Deewa preekschâ. Redakzija.

Starptautiska Bibeles studijâ.

H. Redina:

13. oktobrî. 4. Mos. 12. nod.

Paschpaaugstinaschanâs sodita.

Selta teksts: Mihlestiba ir lehnprahtiga, ta ir laipniga, mihlestiba neskausch, neleelas, neuspuhschas. 1. Kor. 13:4—5.

Tauschu wadonim jabuht gatawibâ katru deenu sastaptees ar jaunâm nepatikschanam waj gruhtibam. Mosum bij jaistur gruhta zihna pret Warau un Egipteescheem, lihdf wareja iswest Israeleeschus is Egiptes un zaur Sarkano juhru. Pehz tam winam bij jakaro pret elkadeewibu tautâ un pret kahribneekeem. Nu tam atkal jaunas nepatikschanas no pascha tuwejeem (Jahn. 1:11; 7:5). Ir wehl tagad daudf augstprahtigu tauschu, kureem ta Kunga kalpu darbiba isleekas itin kâ schkehrslis us eekahroto wadona godu. Tee eesahk mest ehnu us ta Kunga suhtneem un sewi zildinat, zeredami palikt bes pahrmahzibas par schahdu grehku, jo ta Kunga kalpeem jau esot jabuht lehnprahtigeem. Tee sehj launu, bet grib pļaut labu.

I. **Mirjame un Arons mehgina paaugſtinatees** 1—3. p. Netizigeem Iſraeleeſcheem Moſus wadiſchana bij pretiga; tee labpraht buhtu winam dewuſchi preekſchrakſtus, kà rihkotees, tikai to neeedroſchinajàs. Tee mihleja grehku, bet eenihdeja Deewa pahrmahzibas un lihdſ ar to Deewa kalpu Moſu. Tà ka tolaik ſeme nebij pahrak beeſchi apdſihwota un tautas ſpehks ſtarp zitu paſtahweja winu dwehſelu ſkaità, tad ari Juhdu bauſlibâ daudſſeewiba nebij aiſleegta (5. Moſ. 21 : 15), tomehr wiſpahrigi katram Juhdam bij tik weena ſeewa. Jaunâ deribâ ſeeweete top pazelta no wehrdſibas ſtahwokla par debeſu walſtibas lihdſmantineezi un tadehl top noſazita (1. Tim. 3 : 2; Ew. 5 : 31) weenſeewiba. Tomehr top peenemts, ka ſche ir runa par Moſus weenigo ſeewu, kura nebij Iſraeleete, bet Midijaneeſcha (laudis ar tumſchu krahſu) preeſtera meita (2. Moſ. 18 : 6) un kuru winas tehws pahri mehneſchus atpakal bij atwedis Iſraela lehgerî un kuru Moſus lihdſ tam, leelo pahrmainu dehl nebij warejis nemt pee ſewis. Zaur dſihwi ſtarp Midijaneeſcheem un Egipteeſcheem Moſus ſaprata, ka ſtarp weenu un otru tautu naw leela ſtarpiba.

Mirjame ſawâ laikâ bij ſargajuſe Moſu, kamehr tas atradàs nahwes breeſmâs un wehlak bij bijuſe wina padomdeweja un praweete eekſch Iſraela (2. Moſ. 15 : 20), nu tapa ſkaudiga par to, ka zitai ſeeweetei, un pee tam zittauteetei, buhs ari teeſibas Moſum ſazit kahdu wahrdu. Tadehl ta lihdſ ar Aronu newis kluſibâ Moſu pamahzija, bet tam laikam atklahti preti runaja. Pee tam ta kopâ ar Aronu leetoja nepareiſu argumentu, mehginadami ſewi noſtahdit Moſum blakus. Ja nu Moſus autoritate buhtu tikuſi apſchaubita, tad daudſi wehl buhtu warejuſchi uſmeſtees Iſraeleeſcheem par wadoneem un tad tautas iſputeſchana buhtu neiſbehgama. Tee 70 wezaji jau ari reiſem praweeſchoja (11 : 25).

Moſus, buhdams loti noteikts un bahrgs pret ta Kunga pretineekeem, bij loti lehnprahtigs, ja kahds runaja pret winu paſchu. Ta Kunga kalpeem naw paſcheem ſewi jaaiſſtahw.

Maſs prahtinſch ir allaſch uſpuhtigs. Ruhktums iſrunats pret otru ſkahdè paſcham. Putekli kriht atpakal.

Tolaik kehnineenem, preeſtereenem un augſtpreeſteru meitam daſchâs tautâs bij leelakas teeſibas. Tagad itin beeſchi behrni grib waldit wezakus un ſeeweetes wihreeſchus. Kahds eſkimoſa ſuns nobeidſàs aiſ ſirdsſahpem par to, ka ari otru ſuni mahzija iſpildit pirmà ſuna darbu ragutinu preekſchâ.

II. **Tas Kungs paaugſtina Moſu** 4—8 p. Moſus neſkauda, kad ari ziti praweeſchoja (4. Moſ. 11 : 29) un bij lehnprahtigs, ja tapa ſkauſts no teem, kas paſchi mehginaja paaugſtinatees. Winſch ſinaja, ka tas Kungs buhs wina puſê tik ilgi, kamehr winſch buhs ta Kunga puſê. Kamehr ſchee wehl kurnè un rahjàs, peepeſchi tas Kungs uſaizina Moſu, Aronu un Mirjami nahkt pee ſaeeſchanas telts, lai ar teem waretu runat. Pehz tam Winſch runà uſ Aronu un Mirjami. Ar teeſcheem pretineekeem tas Kungs nemaſ nebuhtu runajis, bet Arons jau bij preeſteris un Mirjame praweete un kà tahdi tee bij runajuſchi nepareiſi un kà tahdus tas Kungs winus pamahza un pahrmahza. Deews wineem iſſkaidro ſtarpibu ſtarp Moſu un weenkahrſcheem praweeſcheem. Uſ weenkahrſchu praweeti tas Kungs runà ſapnî waj parahdiſchanâ, reiſem zaur tumſcheem, t. i. aplinkus wahrdeem; bet tas Kungs runaja ar Moſu mutti pret mutti, kamehr Moſus „redſedams redſ ta Kunga waigu“. Redſot wiſus leelos darbus, kurus tas Kungs darijis zaur Moſu, teem gan wajadſeja bihtees Moſum pretim runat. Tà tas Kungs no jauna paaugſtinaja Moſu wina pretineeku preekſchâ, tadehl ka Moſus bij uſtizigs wiſâ ta Kunga namâ un pats ſewis neaiſſtahweja.

Tas Kungs Jeſus nepareiſi apſuhdſets — zeeta kluſu. Zilweka kriſtigums top pahrbaudits tad, kad tas top nepareiſi apſuhdſets. Linkolns ſazija: „es eſmu mahzijees buht kluſu ſem katras apſuhdſibas.“ Kahds Brahmans ſalihdſinaja kriſtigo ar mango koku, kas akminu ſpeeſts un koka gabaleem behrſts iſdodot jo wairak garſchigu auglu.

III. **Mirjame un Arons paſemoti** 9—15 p. Tas Kungs ſodija eenaidneekus ar nahwi, bet Sawus behrnus pahrmahzija ar Sawas klahtnibas atrauſchanu. „Winſch aiſgahja.“ Eewehrojamu lauſchu dehl pat wiſai tautai jazeeſch. „Padebeſis atſtahjàs no telts wirſus.“ Dſihwot beſ Deewa klahtbuhtnes ir breeſmigi. Wina behrni to ſajuht ſahpigi.

Tikko tas Kungs atſtahjàs, ſodiba eeſtahjàs. „Mirjame bij ſpitaliga“, bij ſlima ar gruhtu no zilwekeem neahrſtejamu ſlimibu. Leelakà dala lauſchu neſaprot Deewa labdaribas, bet gan Wina pahrmahzibas walodu. Tikai pehz tàs tee top paſemigi un luhdſeji. Zik nu Arons prot godzeenigi uſrunat Moſu „mans kungs“ un luhgt „nepeelihdſini“. Zik leela nu wina paſchatſihſchanàs **„mehs gekigi darijuſchi, apgrehkojuſchees.“**

Kas aiſkahra ſpitaligu, tapa turetes par neſchkihſtu, itin ka buhtu aiſkahris mironi 3. Moſ. 13 : 45—46.

Deewa kalpus nizina un aprunà, bet tee peedod, ſwehti un aiſluhdſ. Tà darija Moſus, tà dara kriſtigee. Tas Kungs neklauſa beſdeewigu luhgſchanas, bet gan ſwehtu. Tas Kungs Jeſus naktis pawadija luhgſchanâ dehl mums un mirdams wehl luhdſa par teem, kas to peeſita kruſtâ. To darija ari Stepinſch par teem, kas to mehtaja akmineem.

Lai lihdſigas leetas tik drihſ neatkahrtotos un ſods taptu ſinams, tad tautas un Mirjames un Arona labâ tai bij japaleek ahrpus lehgera 7 deenas. Pehz tam Mirjame tapa atkal peenemta, bet daudſ labaka, paſemigaka, laipnigaka, mihligaka! Tàpat ari Arons nu ir zits wihrs. Ari 70 wezajee bij nehmuſchi mahzibu.

Teikums „ſplaut waigâ“ noſihmeja nizinaſchanu. Kad Sola runaja taiſnibu Dreifuſa leetâ, tad Franzuſchi ſanza, ka wajaga uſ to ſplaut, jebſchu to nedarija.

D. L. Muhdijs ſtahſtija teiku, ka kahds ehrglis ſkaudis otru par to, ka tas warejis augſtak un ahtrak laiſtees. Tas iſrahwis ſew ſpalwas un dewis tàs medineekam, lai tas winas iſleetotu bultam, kuràm noſchaut wina ſahnzenſi. Schahdi tas ſaudejis tikdaudſ ſpalwu, ka wairs newarejis laiſtees. Tad medineeks noſchahwis winu paſchu.

Labak nekà ſkauſt ir labu darit. Labdariba ir wisdroſchakais zelſch uſ ſlawu, kà to peerahda ſeeweetes: Franzes Willard ſahtibas leetâ, Florenze Neitingele ſlimneeku kopſchanâ un miſionareene Schattuck, darbâ ſtarp paganeem. Kas pats paſemojas, top paaugſtinats.

---

20. okt. **4. Moſ. 13 : 2—4, 25—33.**

Iſluhku ſinojums.

Selta tekſts: Ja Deews preekſch mums, kas buhs pret mums. Rom. 8 : 31.

Edenes dahrſs bij preekſchbaudijums no ta labuma, kuru Deews bij nodomajis preekſch zilwekeem. Pehz 2 un pus tuhkſtoſch gadeem tas Kungs wehl reiſ dod iſdewibu kahdai zaur behdam loti pahrbauditai zilwezes dalai, Iſraeleeſcheem, eemantot loti labu un augligu ſemi, lai teem nebuhtu jaſuhdſas par dſihwes gruhtibam, bet lai tee waretu kalpot tam Kungam ar preeku. Bet kà muhſu ſchàs deenas lekzija rahda, tee neiſleetoja ſcho iſdewibu ſawas netizibas dehl. Ari mums eekſch Kriſtus peedahwata leela bagatiba, kuru tik reti kahds grib ſanemt (Ew. 1, 16—19).

I. **Iſluhki iſſuhtiti uſ Kanaanu** 2—4, 22—25 p. 1497. gadâ pr. Kr., apmehram puſotru gadu pehz iſeeſchanas iſ Egiptes Iſraeleeſchi atradàs 70 werſtes uſ deenwideem no Kanaanas robeſcham, wairak werſtu plaſchâ, loti ſkaiſtâ augligâ Kadeſa

eelejâ un tur jau peedsihwoja masu preekschbaudijumu par Kanaanas labumu.

Kanaanas seme bij atwehrta winu preekschâ, bet tee wehl nebij gatawi to eenemt. Itin ka newajadseja isluhkus suhtit eepreeksch pahri Sarkanai juhrai, tà ari newajadseja Kanaanu isluhkot, jo tas Kungs bij apsolijis Israeleeschus tur eewest. Bet tee wehlejâs isluhkus suhtit (5. M. 1, 22) un tas Kungs to peelahwa, jo par katru teepumibu tos tuhlit negribeja sodit. Wislabakâ skola taischu ir peedsihwojumi. Lai wehstis nebuhtu weenpusigas un tauta tàm tizetu, tad iswehleja preeksch ta noluhka no katras zilts pa weenam wirsneekam. Tà kà Kanaana senak bij bijuse sem Egiptes pahrwaldibas, tad Israeleeschi to wareja apstaigat kà Egipteeschu zelotaji. lai gan ne bes breesmam. Atpakal nahkot tee ari nesa lihds granatahbolus, wihges un milsigu wihna kekaru us kahrts, lai tas netaptu saspeests. Tajâ apgabalâ tee isdodàs reisem us 20 un wairak mahrzinu smagi. Debesu walstibas jeb swehta gara augli (Gal. 5 : 22) ir meers, preeks, pazeetiba, lehnprahtiba, sahtiba. Bet tikai teem wini ir, kas eegahjuschi schai walstibâ (Jahn. 3 : 5).

II. **Isluhku diwejadas wehstis** 26—34 p. Winu wehstis saskaneja eeksch tam, ka Kanaanâ tek peens un medus, t. i. tur ir trekna seme un wehlami produkti, jo Israeleeschi leetoja medu zukura weetâ. Tapat winu wehstis saskaneja, ka tureenes laudis ir loti stipri, daschi no teem esot milschi un dsihwojot loti stiprâs pilsehtâs.

Bet drihs winu wehstis dalijàs. Netizigee isluhki dewa spreedumu, ka Israeleeschi nespehj eet pret scheem laudim, jo tee esot stipraki. Tee weenumehr aismirsa eerehkinat ta Kunga klahtnibu un spehku. Lai saweem wahrdeem peedotu wehl wairak swara, tee nu sahka grosit pirmos isteizeenus un smahdet ari semi, sazidami, ka ta aprijot sawus eedsihwotajus, tas nosihmè, ka tur esot mas waj slikts uhdens, sehrgas u. z. breesmas. Tureenes laudis esot tik leeli, ka winu preekschâ Israeleeschi bijuschi kà siseni. Bet tee aismirsa sazit, ka Deewa preekschâ atkal schee milschi ir kà siseni. Schi wehsts bij launa tadehl, ka tajâ bij Deews islaists un bij usswehrtas gruhtibas, it sewischki no wadidamu wihru puses.

Turpreti Kalebs un Josuus, buhdami neaismirsigi un tizigi wihri, neredseja neweena eemesla, kadehl newaretu eenemt apsolito semi. „Ja tam Kungam ir labs prahts pee mums, tad winsch muhs nowedis us scho semi", tee sazija: „Tee laudis mums buhs kà maises kumoss" 14 : 6—9. Zita leeta ir, ja breesmas leekam starp sewi un Deewu un zita, ja leekam Deewu starp sewi un breesmam. Waj redsam gruhtibas Deewa gaismâ, waj Deewu gruhtibu ehnâ. Winu netiziba un besdeewiba bij leelaki neka Kanaanas milschi.

Elisas puisis redseja tik eenaidneeku pulku, bet neredseja ta Kunga kara spehku (2. Kehn. 6 : 16—17). Kristigais „Sweschneezibas zelâ" redseja lauwas, bet ne saites, kuràm tàs peeseetas. Kromwells Anglijâ ar nemahzitu karaspehku pahrspehja opoziziju ar kara sauzeenu „Deews ar mums!" Optimists allasch luhko us augschu, pesimists uj leju. „Tas Kungs un Gideana sobins" bij 300 wihru uswaras sauzeens pret simteem tuhkstoschu Midianeeschu.

Swehta dsihwe leekas neaissneedsama, tomehr ar ta Kunga palihgu panahkama. Daschi brehz par truhkumeem kristigâ draudsê tà ka aismirst wisu labu, ko ta sneeguse un nepawisam nemekle spehka no augscheenes launumu pahrspeht. Aukita marta wehji sino pawasara tuwumu. Leeli misiones lauki leekàs neaissneedsami preeksch teem, kuri netiz Deewa spehkam, gudribai un mihlestibai.

Itin ka ir daudi spehku preeksch launa, tapat ir daudi spehku preeksch laba. Wajag tikai pehdejos leetot. 7 gadus meza meitina Kalifornijâ pamanija pret samu dsihwokli saluhsuschu sleedi un telefoneja par to us stanziju. Bet wilzeens jau bij zelâ us tureeni. Agents tai sazija, lai ejot us zela un wehdinajot drahninu, lai wilzeenu aptur. Tà atbildeja: „Esmu masa, tomehr mehginaschu!" Tà skrehja zik wareja us wilzeena pusi, wehdinaja, un wilzeens apstahjàs. Tà tapa isglahbtas wairak simtu dsihwibas.

III. **Laundas wehstis sekas** bij, ka laudis gribeja akmineem nomehtat Mosu, Aronu, Josuu un Kalebu un zelt zitu wadoni, kas tos westu atpakal us Egipti. Ta Kunga godiba parahdijàs un tas Kungs tos gribeja isdeldet zaur mehri, lai no Mosus pehznahzejeem zeltu jaunu leelu tautu. Ui Mosus aisluhgschanu tas Kungs peedod, bet ar nosazijumu, ka neweens no scheem newehrteem kurnetajeem neeeees Kanaanâ, bet gan Kalebs, Josuus un Israeleeschu jaunà paaudse. Teem wehl buhs palikt tuksnesî 38 gadus. Launee isluhki mira pirmee tuksnesî. Kas mehginaja eet us Kanaanu bes ta Kunga klahtnibas, tee tapa sakauti. Tahdi bij netizibas un nepaklausibas augli.

---

27. okt. **4. Mos. 20 : 1—13.**

Mosus un Arona grehks.

Selta teksts: Lai tew patihk manas mutes waloda un manas sirdsdomas Tawâ preekschâ, ak Kungs, mans patwehrums un mans Pestitajs. Dw. ds. 19 : 15.

Israeleeschi palika Pahrana tuksnesî Kadesâ un zitàs weetàs ap 38 gadus (33. n.). Schinî laikâ kahds lewits wahrdâ Korus lihds ar 250 ziteem gribeja sewi paaugstinatees par preestereem. Seme tad atwehràs un aprija 3 galwenos wainigos lihds ar winu peederigeem, tà kà tas bauslibâ bij peedraudets 2. Mos. 20 : 5. Turpreti zitti augstprahtigee tapa no Deewa uguns aprihti (16 nod.). Lai wisi pahrleezinatos, ka tikai Arons ar saweem dehleem isredseti preesteru amatam, tad wina sislis, lihds ar ziteem wakarâ nolikts ta Kunga preekschâ, saeeschanas telti, no rihta atradàs salojam, pilns seedu un mandelu (17 : 8). Wezâ paaudse kà nezeeniga eeeet Kanaanâ, jau bij isbeigusees. bet jaunà nebij daudi labaka, kà to redsam is muhsu schàs deenas lekzijas.

I. **Mirjame nomirst** 1. p. Mirjame bij weena no eewehrojamakam personam Israeleeschu nometnê. Apmehram 130 gadus wezumâ tai bij janomirst pirms eeeeschanas Kanaanâ. Schis notikums pildija Mosus sirdi ar nopeetnàm domam. Ta top aprakta tuksnesî. Pehz paraschas sekoja 30 deenas sehru laiks.

II. **Lauschu kurneschana** 2—5 p. Kurneschana nepawairo gara dahwanas, neattihsta smadsenes, neisdailo rakstura, neatweeglo nastu, nepeepilda truhkumu, nemasina zeeschanas, bet tikai pawairo launumu. Tomehr buhdama loti weegla nodarboschanâs, ta top no daudseem leetota. Bij warbuht sausa wasara un us reisi daudi lauschu sapulzejàs ap awotu Kadesâ, tà ka uhdens peetruhka. Dehl uhdens Deewu luhgt tee negribeja. Tee bij daudi runajuschi par Kanaanas semes labumu, bij dsirdejuschi par winas garschigeem augleem un wehlejàs tos dabut. Bet tee negribeja ispildit nosazijumus, lai waretu to eemantot. Tee iswehlejas labak nahwi, neka tizet, luhgt un sanemt.

Kahds loti taisns un darbigs wihrs nomira, bet peederigee par to nenoskuma tadehl, ka tas nekad neweenu nebij slawejis, bet gan katru un wisu kritisejis.

Gahses eestahdem mehds buht schehloschanâs wihrs, kas eet apkahrt apskatidams, kur rores naw kahrtibâ un luhkodams wajadsigo islabot. Buhtu labi, ja tahds wihrs eetu apkahrt pa draudsem un islabotu wisas schehloschanâs pret dseedatajeem, sludinataju, gaisu, basnizas apkopeju un laudim, kas neapmeklè luhgschanas stundas. Bet kamehr nu tahds naw, lai basnizas, gimenes, kaimini un mehs paschi ruhpejamees katrs waldit sawu schehloschanos, ka ta nepahreet us ziteem.

III. **Palihdsiba mekleta pee ta Kunga** 6—9 p. Mosus neeesahk welti strihdeees ar laudim, bet nahk ar Aronu luhgschanâ ta Kunga preekschâ. Tikai tas Kungs war palihdset. Zaur luhgschanam to war panahkt. Laudis ari tagad slahpst pehz pee-

doschanas, jaunas dsihwes, sinaschanam, preeka, spehka, beedribas un mihlestibas, muhschigas dsihwoschanas un debesim. Dsihwibas uhdens no krusta ir tik daudspusigs, zik zilwekeem dabas un ispilda wisas winu wajadsibas.

IV. **Uhdens is klints** 10—11 p. Mosus pazeetiba un lehnprahtiba bij wisaugstakâ mehrâ isleetotas. Wezums ari runaja lihds. Wina zeribas us jauno paaudsi nebij ispildijuschâs. Eeskaitees par łauschu netizibu un kuhtribu, tas nosauz tos pee ihsta wahrda par pahrgalwjeem un nerunà us klinti, kà Deews bij pawehlejis, bet sita to ar sisli diwas reises. Zaur to Mosus peerahdijàs kà nespehjigs tautu tahłak wadit Kanaanâ, ar teem uswaret eenaidneekus un teem isdalit semi. Tomehr tas Kungs dewa leelu daudsumu uhdens is klints (Daw. ds. 78 : 16; 1. Kor. 10 : 4). Schi ir kaila weengabala klints un wehl schodeen tur isdod dsihwu un garschigu uhdeni.

Wehlakôs laikôs pa lapu buhdinu swehtkeem Jerusalemê katrâ no septinàm deenam preesteris lihds ar łaudim taisija gahjeenu gar Siloas dihki us Kidranas eeleju un tur pee awota eesmehla kruhsâ uhdeni un usnesis templî, islehja to ta Kunga preekschâ par peeminu schim wehsturigam gadijumam.

V. **Mosus grehks un sods** 10—13 p. Wisi zilweki sawâ reisâ ir apgrehkojuschees. Abraams, Noas, Jekabs, Dawids, Arons, Mirjame ir grehkojuschi. Tas rahda, ka tee bij tikai zilweki. Bet waronigi ir, atkal peezeltees. Jesus Kristus, Deewa Dehls negrehkoja nekad. Ari Mosus reis pehz daudz gadeem isdarija Deewa pawehli zitadi, nekà bij sazits. Tas eeskatija, itin ka łaudis pretotos winam un ne tik ween Deewam un ka Deews war tos nosodit atkal us 38 gadus staigaschanu pa tuksnesi. Winsch newareja nozeestees runat us klinti, bet ari sita us tàs. Ja tas buhtu runajis us klinti un uhdens buhtu istezejis, tad tas Kungs buhtu wairak tapis pagodinats.

Schi grehka labad tas Kungs neatrahwa sawu draudsibu no Mosus, bet redsedams wina masinajuschos spehku, to atswabinaja no leelàs nastas, lai atkal ziti kameeschi to usnemtos. Tomehr ir labak nepadotees pat wismasakàm kahrdinaschanam — tà nes tikai negodu. Kłuhdas reisem war islabot, tomehr winu labad ir jazeesch daudsreis gruhti un ilgi. Jebschu esam ar truhkumeem, tomehr lai zenschamees labu darit zik ween war. Tas Kungs leeto wahjus darbrihkus, lai Wina leelais spehks kłuhtu redsams.

Zilweka rakstura apraksts bes ussihmetàm kłuhdam naw pilnigs. Tas tik rahda zihnu, kahda bijuse lihds uswarat. Kromwells sazija us sawu glesnotaju: „Sihmè ari manu rehtu!" Tam bij tahda us sejas. Rehtas jasihmè, bet tikai ne leelakas, kà ir. Talmuds saka, ka zilweku war pasiht pee wina istureschanàs pee galda, weikalâ un dusmâs. Kahds sehns bij dabujis palamu tadehł, ka tas dusmâs allasch isturejàs łauni un dabuja sawu ihsto wahrdu atpakał, tikko tas wairs nedusmojas. Tas Kungs dod spehku mums sewi uswaret.

---

3. nowembri. **4. Mos. 22 : 2—5; 24 : 10—19.**

Balaks un Bileams.

Selta teksts: Diwprahtigs zilweks ir nepastahwigs wisôs sawôs zełôs. Jek. 1 : 8.

Pahris mehneschu laikâ no isgahjuschàs lekzijas lihds tagadejai Israeleescheem bij daudz peedsihwojumu. Esawa pehznahzeji Edomeeschi nebij teem atłahwuschi eet zaur winu semi. Arons bij miris us Or kalna, kamehr wina dehls Eleasars bij eenehmis ta weetu. Israeleeschi bij sakawuschi weenu Kananeeschu, weenu Amoreeschu un trescho Basanas kehninu. Tee bij atkal kurnejuschi dehł baribas un dsehreena un bij nahwigi sadselti no ugunigàm tschuhskam un daudsi atkal dseedinati zaur tizigu luhkoschanos us paaugstinato wara tschuhsku. Schi bij preekschsihme us paaugstinato Deewa Dehlu pee krusta. Schodeen pahrzelsimees garâ nepahrwareto pretineeku lehgerî. Tahdi bij Moabeeschi un Midijaneeschi ar saweem kehnineem. Sewischki Moabeeschu kehninsch Balaks bij łoti isbijees par Israeleeschu apmeschanos pee wina robescham, sinadams, kahdâ uswaras gahjeenâ tee atradàs.

I. **Balaka bailes** 2—4 p. Besdeewigeem bailes no Deewa łauschu tuwoschanàs. Tee sin, ka ta Kunga łaudim jaeet us preekschu un jaeenem seme preeksch Jehowas. Zik daudz tas Kungs eenem, tik daudz sahtanam paleek masak. Besdeewigee ari pasihst sawu nespehku. Tadehł tee meklè beedrus un tura ar teem padomus. Tee pasihst ta Kunga warenibu eeksch un zaur saweem łaudim. Tadehł teem isleekàs par gudraku, luhkot saskaldit deewtizigos łaudis, lai tee weens otru apkarotu besdeewigeem par labu.

II. **Balaks meklè palihdsibu** 5—6 p. Kahds wihrs ar parahdischanu redseschanasgaru (24 : 16) wahrdâ Bileams bij schoreis Balaka isredsets eerozis. Balaks domaja, ka Bileama personâ ir kahds sewischks spehks un ka tas to isleetos pret Israeleescheem, ja tam dos dahwanas. Pee scha nu Balaks mekleja palihdsibu. Kas nemeklè Deewa palihdsibu, tee meklè zilweku palihdsibu. Balaks gribeja deewtizigo, — lai gan ari naudas kahrigo Bileamu padarit par dusmotaju, lahdetaju un karotaju pret Deewa łaudim, lai pehdejos waretu isdsiht no semes. Netizigee negribeja ari to Kungu Jesu sawâs robeschâs (Mat. 8 : 34) un newehlàs winu wehl schodeen.

III. **Balaks peewihlees** 24 : 10—13. Neweenprahtiba deewbijigo starpâ dara daudz łauna, bet naudas eekahroschana pa leelai dałai ir neweenprahtibas sakne. Tomehr ne katru reisi satanam isdodas zaur naudas un goda kahribu łaudis sawest nesaskanâ. Lai to nowehrstu, tas Kungs issuhta engeli no debesim un leek ehselim runat. Balaks sasit rokas ais dusmam un bailem un wehl reis paskaidro Bileamam, ka tas aizinats Moabeeschu pretineekus lahdet un newis swehtit. Tomehr Bileams, lai gan wahjisch tizigais, nespehj lahdet tos, kurus tas Kungs swehti. Balaka łaunais nodoms top pehdigi par swehtibu preeksch Israeleescheem. Bileams tos swehtija 3 reises.

Pilns nams sudraba un selta newar atswehrt labu apsinu, kura rodas pildot ta Kunga pawehles. Kad wehlakôs laikôs Bileams tomehr wairak paklausija zilwekeem nekà Deewam, par to tas dabuja nahwes sodu (4. Mos. 31 : 16, 8).

IV. **Bileama papreekschsludinajums** 14—19 p. Besdeewigee ne ikreises dabun ko wehlas. Wiss naw dabunams par naudu. Bet teem itin beeschi ir jareds nepatihkamee Deewa isredsetee un jadsird pateesiba pret sawu gribu. Wehl nepatihkamaki teem buhs muhschibâ. Zilweks reisem newar zitadi ka runat to, ko tas Kungs teem pawehl. Bileams reds, ka Moabeeschu robeschas (t. i. walsts plaschums) top satreektas un łaudis postiti. Turpreti Esawa pehznahzeji nahks sem Israeleeschu pahrwaldibas. Besdeewju wara sudis, bet Deewa łaudis nemsees spehkâ. Tas notiks zaur Jesu Kristu, to swaigsni, kas uslehks no Jekaba un zaur wina waldischanu. Wina walstiba ir jau nodibinata un aug, lihds buhs ispostits wiss, kur besdeewiba mahjoja.

Nesen atpakał kahds sirmgalwis stahstija **Dr. phil. M. Tarbell** sekoscho: „Reis sawâ jaunibâ es gribeju atstaht godigas un schkihstas dsihwes zełu un biju usaizinajis sawu labako draugu grehkot lihds ar mani. Dewos us dselsszeła peestahtni, lai ussahktu jauno gaitu. Kad biju iskahpis no rateem, peepeschi eeraudsiju sawu sen miruscho tehwu stahwam peestahtnes durwis. Zeenigais wihrs pazehla sawu labo roku un es dsirdeju balsi sakam: „Mans dehls, mans dehls! ej atpakał!" Nahkoschâ stundâ jauneklis bij atkal pee sawa godiga darba un jau 40 gadus to turpina, apleezinadams, ka ta toreis bijuse wina glahbschanas stunda. Scho illustraziju war leetot atstahstot zihnu, kahda bij Bileamam jastopotees, ar pretim nahkdamu Deewa engeli.

Redakzijas telefons.

— Zeturtdeen, 17. oktobrî, plkſt. 8. wak. Golgatas Namâ ſludinàs W. Fetlers.

— **Wiſeem draugeem par ſinu.** — No 18. lihdſ 24. oktobrim Rigâ, Golgatas Namâ, notiks ikdeenas ihpaſchas Deewkalpoſchanas preekſch tizigajeem. Sahkums 18. oktobrî, peektdeen, pulkſten 8 wakarâ, kurâ wakarâ notiks ari Golgatas Nama elektriſkas apgaiſmoſchanas atklahſchana. Tizigajo ſapulzes no 19. oktobra notiks katru deenu no pulkſten 10 rihtâ lihdſ 6 wakarâ. Pulkſten 8 wakarâ wispahrigas ſapulzes. Swehtdeen, 20. oktobrî, — Apuſtuku darbu ſwehtki, rihtâ plkſt. 10 un wakarâ plkſt. 6. Galwenàs mahzibas paſneegs W. Fetlers un H. Redins tizigajeem un Deewa walſtibas ſtrahdneekeem. Eebrauzeji weeſi warès uſturetees G. N. un pee draugeem. Lihdſi luhdſam nemt Bibeli, Ew. Dſeeſmas waj Muhſu Dſeeſminecku, un paſi.

Apſkats.

Eekſchſeme.

W. Fetlera kahſu atſkanas.

Newehlu es „laimi" kluſu, ſaldu,
Laimi meklejot tik dwehſle maldas;
Nowehlu es leelu, plaſchu ſirdi,
Sirdi, kura mihlet prot,
Jtneka preekſch ſewis neprasot.

To wehlè dahrgajam brahlim eekſch Kriſtus W. Fetlerim wina kahſu deenâ un turpmakâ gaitâ.

Lagſdinu Peteris.

— „Kr. W." redaktors W. Fetlers uſ peezàm nedekam aiſzelojis miſiones darbâ uſ Kaukaſiju. Schai laikâ winſch apmeklès Roſtowu pee Donas, Wladikaukaſu, Tifliſu, Baku, Batumu un wehl zitas weetas.

Jtalijas inſcheneers Uliwijs atradis, kà eeſpehjams uſſpridſinat ſprahgſtoſchas weelas uſ 20 kilometreem tahlu. Schis atradums, beſ ſchaubam, wedìs pee leelàm pahrmainam karalaukâ, tàpat ka preekſch gadeem pulwera iſgudrojums.

6. ſeptembrî Kijewâ tika atklahts peemineklis Stolipinam. Peemineklis ir tſchetrſtuhrains granita poſtaments, uſ kura atrodas Stolipina tehls no bronſa.

— Rehſeknes aprinkî latweetis Jahnis Salaſſemneeks apbalwots ar Romanowu godalgu dehl preekſchſihmigas ſaimneezibas.

— Kreewijas walſts parads 1914. g. 1. janwarî buhs 8,811,380,139 rbl. leels, t. i. par 30,000,000 rbl. maſak kà pagahjuſchâ gadâ.

— Walſts Padomes lozeklu wisleelakâ alga ir 25,000 rbl., wismaſakâ — 10,000 rbl. gadâ.

Ahrſemes.

— Bremenes inſcheneers Alfons Rapenekers iſgudrojis tahlrakſtiſchanas aparatu „telepanu". Ar ſcho aparatu kaut kuru rokrakſtu eeſpehjams pahrwadit uſ wistahlako ſtaziju. Winu war leetot katrs, kas prot rakſtit, beſ jebkahdas ſewiſchkas ſinaſchanas. Ja telepana aparatu peeweeno telefona wadeem, tad war pa teem tà runat, kà rakſtit.

— 17. ſeptembrî turku-bulgaru delegati weda ſawas meera ſarunas. Galigi tika nokahrtots robeſchu jautajums. Prinzipieli nobeigts jautajums par tautibam un weenojuſchees par guhſteknu iſmainu. Turku-greeku ſarunas teek gauſi uſ preekſchu.

— Serbijas, Greekijas un Melnkalnes preekſchneeki ſapulzeſchotees ne wehlak kà oktobrî un kopâ ar Rumaniju dibinaſchot jaunu Balkanu ſaweenibu.

— Turku kara pulkôs ploſotees kolera.

— Serbi eenehmuſchi albanu un bulgaru ſargato Ochridu. Albani atkahpjotees apkauj kriſtigos un albanus. Bulgari dodas uſ Strumizu, kur grib uſbrukt dſelſszelam, lai ſerbi newaretu ſuhtit tahlak ſawu karaſpehku. Serbu garniſoni tadehl paſtiprinati.

Starp Serbiju un Melnkalni iſzehluſès ſaduriſme dehl Prizerendas pilſehtas, jo Serbija negrib atdot winu Melnkalnei. Tagad nolehmuſchas ſtrihdu iſſchkirt zaur ſchkihreju teeſu. Par teeſneſcheem uſaizinati Greekijas un Rumanijas karaki.

Serbijas ſemes ihpaſchumi gan tagad ſtipri paplaſchinati, bet winai wajadſès milſigas naudas ſumas, lai jauneeguhtos gabalus kaut zik kulturetu un lai winu apſargaſchanas dehl tur uſturetu tuhkſtoſcheem ſaldatu. Eewehrojot Serbijas eekſchejo apſtahklu launo ſtahwokli tas ir preekſch winas milſu uſdewums.

Bulgarijai drihſumâ wajadſigs aiſnemtees kahdus 400 miljonus frankus, lai waretu ſegt nepeezeeſchamos iſdewumus.

Albanu waldiba nodomajuſi eedalit ſawu walſti 7 aprinkôs, kuri lai tiktu pahrwalditi pehz moderneem eiropejiſkeem pamata likumeem. Lai gan Albanija ir maſa ſeme, un winas eenehmumi neſneegſees pahri par apm. 6 miljoneem rublu, tomehr wineem ir tàs wislabakàs zeribas par nahkotni. Par wiſàm leetam wini grib paſargat ſawu neatkaribu.

Japana turpina brunotees arween tahlak, lai gan Kina ſolijuſès iſpildit winas praſibas. Bet bihſtas, ka kineeſchu generalis Tſchanſins nepaklauſiſchot Pekingas waldibas pawehlem un nenahkſchot Japanas praſibam pretim. Tadehl Japanas karaſpehks gatawojas kà uſ kara gahjeenu. Bet ja Tſchanſinu atzeltu no amata, tad Kinas waldiba baidàs, winſch gribès gahſt republikas waldibu, un iſzeltos leelas breeſmas, jo Tſchanſins ir wiſai eezeenits no karaſpehka.

Wehstulneeks.

H. Redina atbildes:

Abon. 2752. — Fila. Rakstee ween ko par tureenes dsihwi, sewischki garigām kustibam starp Latweescheem un ziteem. Warbuht derēs.

Abon. 217. — Leep. Ir labi, rihtôs lasit weenu nodalu no jaunas un wakarôs weenu nodalu no wezas deribas. Jalasa ikreises sinamâ noteiktâ laikâ, katram pa pantinai is sawas Bibeles. Rihtôs ir labi to darit tulit pehz brokasta, kamehr wisi wehl sehsch ap galdu un wakarôs drihs pehz wakarinam, pirms noguruma. Bet tà kà rihtôs maz laika, tad buhtu labak lasit Starptautiskàs Bibeles studijas gabalinus, kuri wisu nedelu muhsu apzereschanu saweeno ap weenu tematu, kursch „Krist. Wehst.“ top eejoschi paskaidrots sem augschmineta wirsraksta. Ir ari labi, ja katram lasitajam wakarôs dod isdewibu pee sawàm lasitàm pantinam waj pee weenas no tàm, waj pee wispahrigà gabalina sazit pahris peesihmes par ustaisischanu waj paskaidroschanu waj pamahzischanu.

H. Redins.

W. Fetlera atbildes:

Kahda mahsa raksta: „Esmu ilgi nomozijuses gribedama ar Jums runat, bet man naw isdewees. No ta laika kad es pahrbrauzu no Jelgawas Swehtischanas sapulzem, ar mani ir notikuse leela pahrmaina. Preeksch tàm sapulzem es biju tam Kungam Jesum atdewuses un masgajuses un weenmehr masgajos Wina asinîs. Es tihscham waira negrehkoju. Mana dsihwe, kad es to Kungu Jesu nepasinu kà sawu Glahbeju, bija loti klusa un behdiga. Es sapnoju un dsihwe bija man sapnis. Nebija zilweka, kas mani buhtu sapratis un tagad ari naw, kà tikai Jesus weenigais. Lai gan es issargajos no wisa, ko saprotu par grehku, tomehr mani ir kahda balss, kas mani stipri teesà. Es nedrihkstu zitas apwainot. Katras garamejoschas nepareisas domas, neapdomatu wahrdu un ustraukschanos sajuhtu gruhti, lihds esmu no Deewa peedoschanu luhguse. Sakat, brahl Fetler, kas tas ir, kapehz mani schi balss teesà? Es weenumehr luhdsu Deewu par pamodinaschanas sapulzem, lai daudsi atrastu Jesu un par Jums, brahl, un par Juhsu weselibu un lai Swehtais Gars Jums dotu sawu spehku, ka Juhs weenumehr wareet pasludinat Jesu Kristu. Luhdsu ari par Golgatu un winas wajadsibam un pehz Swehtà Gara. Pamatodamàs us Lukasa ewang. 11. nod. 13. p. es juhtu leelas slahpes tuwaki tam Kungam Jesum tikt un winu wairak pasiht. Mana luhgschana ir ari: Kungs, ko waru es preeksch Tewis darit?

Kora dseedataja.

Atbilde. — Tas ir labi, ka „balss“ Juhsu sirdî teesà Juhs paschus. Ta ir wisadâ sinâ Sw. Gara balss, jo Kristus saka: „Kad Winsch, tas Eepreezinatajs nahks, tad Winsch pahrleezinas pasauli par grehku . . .“ (Jahn. 16 : 8). Tagad tikai ruhpejatees, lai zaur nekristigu waj weeglprahtigu istureschanos Juhs to Swehtu Garu neapbehdinatu. Pee tam, ja Jums sirdî nahk kahds aisrahdijums — Jums ir allasch jabuht skaidribâ, waj tas ir sakarâ ar Sw. Raksteem. Tapehz tschakli eedsilinatees zaur ikdeenischkigu lasischanu un pahrdomaschanu, Sw. Rakstu atsihschanâ, — un tà zaur Sw. Gara wadischanu un peeturešchanos pee Sw. Raksteem, Juhs wareсat buht pateesa un dsihwa Jesus Kristus pakalstaigataja.

W. Fetler

Iskwihtejumi.

„Kr. Wehstn.“ P. F.
(„Kristiga Wehstn.“ Pabalsta Fonds).

N. N. — 7 dollarus (13. 30); m. Sweedris, Rigâ, — 50; m. Kuhlis, Orenburgâ, — 90; m. Widsemneek, Rigâ, — 50.

Preeksch Peterburgas misiones.

Daschi draugi Tschikagâ — 49.50.

Derigu Rakstu isplatischanai.

E. Bahlin, Peterburgâ — 50.

Paganu Misionei.

A. Rosenfelds, Dundagâ, (Kinas mis.) 10.—; (pag. mis.) 10.—; m. Littchen, Rigâ, 5.—.

Sludinajumi.

Nr. 10. Saturs.

Redaktors-isdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Hospitala eelâ Nr. 24.

) ukajis P. Gattis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).